

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студента (ки) Москаленко Вікторії Олегівни

групи Ф.мз-01с

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на

відповідне джерело _____

(підпис)

Москаленко В. О.

(ініціали та прізвище студента)

Керівник к. е. н., доцент _____ Гуменна Ю. Г.

(посада, науковий ступінь)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Суми 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ СУМСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.и., проф.

_____ Л.Л. Гриценко

« __ » _____ 20 _р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Студент (-ка) групи Ф.мз-01с інституту (центру) _____

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Москаленко Вікторії Олегівни

Тема роботи: «Розвиток банківського сектору під впливом цифрової трансформації»

Затверджено наказом по СумДУ №__ від «__» _____ 20 _р.

Термін здачі студентом завершеної роботи « _____ »__20 _р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення щодо цифрової трансформації банківського сектору України. Також матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників щодо розвитку банківського сектору під впливом цифрової трансформації, дані фінансової звітності Акціонерного товариства «Універсал Банк».

Зміст основної частини роботи:

Розділ 1 Тенденції розвитку банківського сектору в умовах цифровізації

1.1. Сутність та значення цифровізації банківського сектору

1.2. Аналіз цифрових банківських продуктів

1.3. Діяльність необанків України та світу

Розділ 2 Аналіз особливостей діяльності цифрового банку «Монобанк»

2.1. Аналіз банківських продуктів та послуг цифрового банку «Монобанк»

2.2. Аналіз клієнтської бази цифрового банку «Монобанк»

Розділ 3 Проблеми та перспективи впровадження цифровізації в банківському секторі України

Дата видачі завдання: «__» _____ 20__ р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____

Завдання прийнято до виконання « ____ » ____20____ р. _____

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра на тему
«Розвиток банківського сектору під впливом цифрової трансформації»
студентки Москаленко Вікторії Олегівни

Актуальність теми. Останніми роками цифровізація стала актуальним трендом світової економіки. Її результатом є економічне зростання всіх країн світу. Сьогодні цифрові технології є головним чинником, який допомагає полегшити роботу організацій та розвиватися. Початок пандемії призвів до нових реалій, в яких опинився весь банківський сектор, а також бізнес, приватні клієнти та звичайні громадяни.

Банківський сектор є важливою складовою фінансового ринку та відіграє визначну роль в економічній діяльності країни. Цифровізація банківської діяльності сприяє впровадженню економічних, організаційно-управлінських, інституційних інновацій в діяльність банківських установ, тим самим формує передумови та перспективи подальшого розвитку банківської системи в сучасних умовах, а саме: формує можливості до розширення клієнтської бази, зростання ринку банківських послуг, зменшення витрат, та відповідно - підвищення прибутковості, фінансової стійкості та безпеки банківської установи.

Мета даної роботи - дослідження особливостей впливу цифровізації на діяльність установ банківського сектору в Україні в контексті аналізу проблем та перспектив розвитку банківської системи.

Об'єктом дослідження є банківський сектор України в умовах цифровізації.

Предметом дослідження виступають фінансово-економічно відносини в процесі функціонування банківського сектору, що виникають в умовах цифровізації.

Основний результат роботи: досліджено теоретичні основи цифровізації банківського сектору, також проаналізовано тенденції та особливості цифровізації банківського сектору України; визначені характерні ознаки діяльності небанків та їх банківські продукти, систематизовані

основні етапи розвитку та введення цифровізації необанку «Монобанк», визначено банківські послуги та продукти «Монобанку», проведений аналіз сегменту клієнтів необанку «Монобанк»; запропоновано перспективи розвитку банківського сектору України в умовах цифровізації, що дозволять вирішити нагальні питання.

Ключові слова: цифрова економіка, цифровізація, банківський сектор, банківська діяльність, цифровий банк, необанк, фінансові технології.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 59 сторінках, з яких список використаних джерел із 47 найменувань. Робота містить 2 таблиці, 19 рисунків, а також 4 додатки.

Рік захисту роботи – 2021 рік.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1 ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	9
1.1. Сутність та значення цифровізації банківської сектору.....	9
1.2. Аналіз цифрових банківських продуктів.....	13
1.3 Діяльність необанків України та світу.....	19
2 АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИФРОВОГО БАНКУ «МОНОБАНК».....	30
2.1 Аналіз банківських продуктів та послуг цифрового банку «Монобанк».....	30
2.2 Аналіз клієнтської бази цифрового банку «Монобанку».....	38
3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	44
ВИСНОВКИ.....	47
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	50
ДОДАТКИ.....	55
Додаток А Мобільний додаток «Монобанк».....	56
Додаток Б Відкриття рахунку ФОП	57
Додаток В Продукти Монобанку.....	58
Додаток Г Вигляд мобільного додатку «Iron картки».....	59

ВСТУП

Сьогодні на зміни зовнішнього середовища діяльності банків впливає швидкий розвиток технологій та інновацій. Мережа Інтернет стала невід'ємною частиною життя суспільства, збільшилась кількість соціальних мереж, винайдено інноваційні продукти та послуги, які вплинули на формування нових стандартів якості та зручності для споживача. Підвищилась міграція трудової сили, що в свою чергу призвело до збільшення грошових переказів між країнами світу. Відбувається розвиток малого та середнього бізнесу за рахунок альтернативних шляхів фінансування діяльності. Щодо приватних інвесторів, то їм потрібно розвивати нові напрямки діяльності для прибутку. Світова криза 2008 року дуже змінила діяльність банків. Через неї посилились вимоги до розміру капіталу банків, змінились стандарти управління ризиками та посилились вимоги до ідентифікації клієнтів, а також почала розвиватись протидія відмиванню коштів [6].

Останніми роками цифровізація стала актуальним трендом світової економіки. Її результатом є економічне зростання всіх країн світу. Сьогодні цифрові технології є головним чинником, який допомагає полегшити роботу організацій та розвиватися. Початок пандемії призвів до нових реалій, в яких опинився весь банківський сектор, а також бізнес, приватні клієнти та звичайні громадяни. Всі зрозуміли, що робота в онлайн режимі це просто, швидко та зручно. Тому останній рік відбувається прискорення процесу дистанційного обслуговування клієнтів, завдяки чому відбулась активізація онлайн-сервісів [13].

Мета даної роботи - дослідження особливостей впливу цифровізації на діяльність установ банківського сектору в Україні в контексті аналізу проблем та перспектив розвитку банківської системи.

Для досягнення даної мети потрібно вирішити наступні завдання:

- 1) дослідити теоретичні основи цифровізації банківського сектору;

2) проаналізувати тенденції та особливості цифровізації банківського сектору України;

3) визначити характерні ознаки діяльності необанків та їх банківські продукти;

4) систематизувати основні етапи розвитку та введення цифровізації необанку «Монобанк»;

5) визначити банківські послуги та продукти «Монобанку»;

6) провести аналіз сегменту клієнтів необанку «Монобанк»;

7) запропонувати перспективи розвитку банківського сектору України в умовах цифровізації, що дозволять вирішити нагальні проблеми.

Об'єктом дослідження є банківський сектор України в умовах цифровізації.

Предмет дослідження - фінансово-економічні відносини в процесі функціонування банківського сектору, що виникають в умовах цифровізації.

Методи дослідження, що використовувались у кваліфікаційній роботі: метод теоретичного узагальнення – при дослідженні теоретичних аспектів цифровізації банківського сектору, аналіз та синтез, порівняльний та статистичний аналіз – при зборі статистичних даних, їх систематизації, аналізі та узагальненні, графічний метод – при відображенні результатів дослідження на рисунках, схемах.

Тему розвитку та впливу цифровізації економіки на банківську систему досліджувало багато наукових діячів, як зарубіжних (Мелані Свон, Майкл Келсі, Лоран Лелу, Пол Вінья), так і вітчизняних (Коваленко В. В., Король М. М., Кльоба Л. Г., Шелудько С. А., Мамонтенко Н. С., Акименко Н. В.), але проблематика розвитку банківського сектору під впливом цифрової трансформації залишається майже недослідженою.

Інформаційною базою виступали навчальні посібники, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, періодичні видання, дослідження американського фінансово-економічного журналу Forbes, офіційний сайт Монобанку, офіційний сайт АТ «Універсал Банк».

1 ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

1.1. Сутність та значення цифровізації банківського сектору

Цифрова економіка бере свій початок з середини 90-х років. Започаткований на той час мобільний зв'язок та створення надалі мережі Інтернет, сприяли розвитку цифровізації [7]. Саме завдяки цифровізації, як невід'ємній частині багатьох галузей, традиційні бізнес-моделі почали змінюватися, що призвело до розвитку набагато складнішої та динамічної екосистеми зростання та інновацій. Банківська система виступає одним із головних суб'єктів економічної діяльності країни. Тому цифровізація банківської діяльності сприяє економічним, організаційно-управлінським, інституційним інноваціям будь-якої галузі банку та надає можливість залучити, а тим самим розширити клієнтську базу, збільшити ринок банківських послуг, зменшити витрати, що в свою чергу підвищить прибутковість, фінансову стійкість та безпеку банківської установи.

Виділяють такі характерні ознаки цифрової економіки [8]:

- мережа Інтернет широко застосовується в економічних процесах, а також у суспільному житті;
- бізнес-процеси підприємств стають максимально автоматизованими;
- використовується електронний документообіг;
- учасники цифрових економічних відносин мають досвід володіння сучасними технологіями;
- з допомогою цифровізації валовий внутрішній продукт та частка цифрової економіки в ВВП збільшується;
- збільшується питома вага інформаційно-комунікаційних технологій, інформаційних продуктів та послуг у валовому внутрішньому продукті;
- розвиток бізнес-моделей за допомогою цифрових платформ;

- формується єдиний інформаційний простір серед учасників економічних відносин: держави, бізнесу і громадян;

- світові інформаційні ресурси знаходяться у вільному доступі;

- інформаційна та економічна інтеграція країн та народів.

Сьогодні над розвитком цифровізації банківської системи в Україні працює Національний банк України на ряду з Міністерством цифрової трансформації. Вони вже реалізували доступність онлайн-послуг на світовому рівні, що сприяє новим можливостям банків та їх клієнтів. Головною метою є створення так званої цифрової держави. В розумінні органів державної влади головною перевагою цифрової держави є мінімізація черг за довідками, копіями документів, що в свою чергу дає можливість людям не витратити свій час та переживати стрес. Тобто людина може зробити та оформити все з мобільного телефону або комп'ютеру неважливо від свого місця знаходження [39].

З цього можна зробити висновок, що процес цифровізації робить фінансові послуги більш простими, комфортними та доступними для кожного.

Варто розглянути сутність поняття «цифровізація». За розпорядженням кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації» поняття цифровізації визначається як насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір [2].

Що стосується аналізу зарубіжної літератури, то деякі вчені взагалі не виділяють чіткого поняття «цифровізація» банківської системи. Вони розглядають чинники, за якими відбувається науково-технічний прогрес, та відносять їх до елементів цифровізації, наприклад: розвиток всесвітньої павутини (мережі Інтернет), електронна торгівля, цифрова доставка товарів і

послуг, проведення фінансових операцій дистанційно через мобільні додатки, їх розробка.

Інші зарубіжні вчені визначають цифровізацію банківської системи через аналіз змін вартості фінансових послуг. Тобто головним показником є кінцева вартість і прибутковість фінансових інструментів та ефективність їх розміщення з використанням цифрових технологій.

Більшість вітчизняних вчених трактують термін «цифровізація банківської сфери» як діяльність, в якій до основних засобів (факторів) банківських послуг належать електронні або віртуальні дані, а також їх вираження у числовій та текстовій формі. Цифровий банкінг складається з інформативно-комунікаційних та цифрових технологій, які сприяють швидкому розвитку та розповсюдженню інформації. Як наслідок відбувається перехід від вичерпної економіки ресурсів до утворювальної. Дані являють собою ключовий ресурс банківського цифрового сектору, завдяки їх регенерації, забезпечується електронний зв'язок через пристрої, інструменти та системи [16].

За працею Кльопа Л. Г. «цифровізація» діяльності банку являє собою систему заходів, які спрямовані на поглиблення співпраці з фінтехстартапами, щоб досягти довгострокові цілі розвитку, пов'язані з впровадженням інноваційних методів роботи, нових банківських продуктів і послуг для збільшення та розширення клієнтської бази і підвищення конкурентоспроможності банку [16].

У роботі Краус Н. М. цифровізація постає у вигляді виробництва, продажу та постачання продуктів через комп'ютерну мережу. У свою чергу, виробництво в контексті цифровізації та цифрової економіки являє собою інформацію та способи її передачі, технології Інтернету, інновації, знання, синергетичні ефекти та мережеві зв'язки [21].

В дослідженнях Шелудько С. А. під цифровізацією розуміють перетворення фізичних процесів, контенту та об'єктів на цифрові. Такі об'єкти можна копіювати, розповсюджувати, зберігати без зайвих на те

затрат, дублювати, переміщувати, розширювати можливості пошуку, аналізувати, редагувати та вдосконалювати [24].

Завдяки процесу оцифрування даних виникли FinTech (Financial technology) компанії, які створюють інновації. Вони випускають таку продукцію як платежі, персональне кредитування, страхування, а також фінансові консультації, які вважаються частиною комплексного банківського обслуговування. Як бачимо, FinTech-компанії виступають конкурентами банку. На відмінну від банківських установ FinTech-компанії звільнені від великої частини правових обмежень, тому вони займають лідируючі позиції. Але на сьогоднішній час, як показує практика потрібно створювати альянси [10].

Одним з таких прикладів є екосистема FinTech/RegTech. В ній FinTech вдосконалює пропозиції (продукти) банків для клієнтів, що робить їх діяльність більш ефективною, а RegTech поліпшує управління процесами. Звісно ж, така співпраця є дуже вигідною для банків. Зі сторони представників FinTech все таки є розбіжності в культурі та операційних процесах. Банкам немає рівних у фінансовій експертизі, інфраструктурі та стабільній клієнтській базі. Тому такий собі «дуєт» банків та нових фінансових установ являється проривом у банківському секторі економіки в результаті покращеної методології обслуговування та покращеного банківського продукту, який відповідає сучасним тенденціям, а також у відповідності законодавчим нормам. Що стосується ціни продуктів, у порівнянні з банками, FinTech-компанії пропонують набагато дешевші продукти [17].

Український ринок банківських послуг багатий на спільні проекти банків та FinTech-компаній. Так, завдяки проекту Visa (американська платіжна система, її роль для банківського сектору полягає у полегшенні електронних переказів коштів по всьому світу [34]) та АТ «Ощадбанк» клієнти можуть безконтактно оплачувати проїзд в громадському транспорті за допомогою банківської карти. Відбувається розробка та тестування

технології Tab to Phone (безконтактна оплата через смартфон) з ціллю надати змогу підприємцям зробити зі смартфона платіжний термінал і таким способом приймати оплату [3].

Visa та Kasta (найбільший маркетплейс в Україні) разом з Акціонерним товариством комерційним банком «ПриватБанком» створили біометричну систему, де оплата покупок відбувається за допомогою FaceID. У 2007 році в Україні запрацювала система прийому готівкових та безготівкових платежів EasyPay [32]. Платежі здійснюються за світовими протоколами безпеки Visa, MasterCard, PCI DSS [3].

АТ КБ «ПриватБанк» став материнською компанією українського платіжного сервісу LigPay, який дозволяє отримувати платежі готівкою через термінали та з карток Visa, MasterCard, а також через інтернет-банкінг [31].

Отже, завдяки цифровізації відбувається розвиток банківської діяльності та банківської системи в цілому, відповідно фінансові послуги стають більш ефективними, безпечними та прибутковими. Успішність цифровізації банківської сфери залежить від створених та дотриманих умов доступності та гнучкості банківських послуг.

1.2 Аналіз цифрових банківських продуктів

Сучасний етап розвитку економіки характеризується швидкими та безповоротними змінами технологій, через що підвищується конкуренція на банківських ринках, а особливо якщо зростає кількість різних фінансових установ, змінюється поведінка клієнтів та норми регулювання діяльності банків. Тому фінансові установи та їх операційні моделі повинні постійно змінюватися. До процесу цифровізації банки для свого функціонування обирали недешеві апаратно-програмні комплекси, це давало змогу конкурувати з іншими фінансовими посередниками. Натомість, коли

з'явилися програмні рішення, користувачі вже могли самі використовувати мобільний банкінг у власних пристроях, тоді дороге програмне забезпечення активу банку стало зобов'язанням, як застаріла інфраструктура. Застаріле обладнання перестало забезпечувати базові потреби клієнтів і навпаки ускладнило процес впровадження інноваційного обслуговування клієнтів. Сьогодні, завдяки таким трансформаціям програмного забезпечення, люди мають змогу користуватися безліччю банківських операцій. Далі розглянемо їх види більш детально.

Вагому складову банківських операцій складають операції з роздрібного банківського обслуговування. Роздрібний банкінг характеризується такими послугами: іпотечні кредити, позики, поточні рахунки та депозити. Такими банками обслуговується саме населення, тому середовище є досить конкурентним. Банки починають розробляти стратегію дуже зручних та доступних послуг [28].

Наступна популярна банківська операція це бізнес-банкінг. Особливістю бізнес-банкінгу є те, що в основному клієнти це підприємства, а не фізичні особи. Підприємства мають потребу в стартовому кредиті, збирають депозити та інвестиції. Бізнес-банкінг набагато складніший від роздрібних банківських операцій. Часто казначейські функції, а також управління дебіторською та кредиторською заборгованістю виконують банки [28].

Ще існує приватний банкінг. Він орієнтований на забезпечених клієнтів, у яких власний капітал більше 1 мільйона доларів. Послуги приватного банкінгу: чекові й ощадні рахунки, послуги з планування нерухомості. Велика кількість активів клієнтів банку дає змогу приватним банкам або приватним банківським відділам засновувати трасти для приватних осіб і контролювати їх дотримання податкових законів [28].

Далі розглянемо інвестиційний банкінг, він являє собою дуже складний вид банківської операції. Тут відбувається надання послуг андеррайтингу з акціями та борговими зобов'язаннями, торгівля акціями та надання

консультаційних послуг для корпоративних клієнтів, створюються ринки цінних паперів. Інвестиційний банкінг нестабільний, але дозволяє сформувати величезну фінансову вигоду. Прикладами транзакцій, які проходять через інвестиційно-банківські установи є торгівля, злиття і поглинання, ринки капіталу та продажу [28].

Цифрова економіка не дає банківській сфері стояти на місці. Прогресом банківського сектору на сьогоднішній день є безліч додатків, інтерфейсів програмування додатків та штучний інтелект.

Інтерфейси програмування додатків – це готові протоколи, функції, структури, за допомогою яких взаємодіють різні програми. Дана технологія дозволяє з'єднувати комп'ютери між собою, що надає можливість розробникам швидко та зручно створювати та запускати нові послуги. Завдяки цифровій економіці в новому економічному середовищі споживач стоїть на першому місці, тому банки перебудовують внутрішні процеси і послуги, щоб вся орієнтація була на клієнта.

Інноваційні технології та цифровізація мають неабиякий вплив на нематеріальний характер банківської діяльності. Наразі саме Інтернет є каналом спрощення та полегшення використання інновацій, а також надання банківських послуг. Але не всі фінансові установи можуть зробити перехід на повністю цифрове обслуговування через недосконале зовнішнє середовище, тому виходом з ситуації є часткове впровадження нових технологій в окремі продукти. Такі установи намагаються створити додаткові переваги для своїх продуктів та послуг, і таким чином збільшити попит клієнтів.

Сьогодні вже є такі інноваційні банківські продукти [16], як:

1. Мобільний банкінг – основні операції з власними рахунками, що здійснюються в телефоні клієнта через встановлений додаток банку, наприклад, дізнатися залишок по рахунку, здійснити платіж, переказати кошти тощо. Мобільний телефон вже замінив пластикову картку як засіб платежу. Експерти говорять, що в майбутньому NFC-чіп, що вбудований в

телефон, зможе повністю ідентифікувати клієнта в банку, тому відпаде потреба в паспорті і для ідентифікації можна буде використовувати лише телефон. В США та Європі ідентифікація клієнта вже відбувається за адресою електронної пошти клієнта.

2. Безконтактні платежі передбачають здійснення оплати товарів через смартфони, годинники, планшети. На рисунку 1.1 зображена кількість безготівкових операцій, які проводилися в Україні з 2016 по 2020 рік - 56, 8 % цієї кількості припадає на безконтактні платежі.

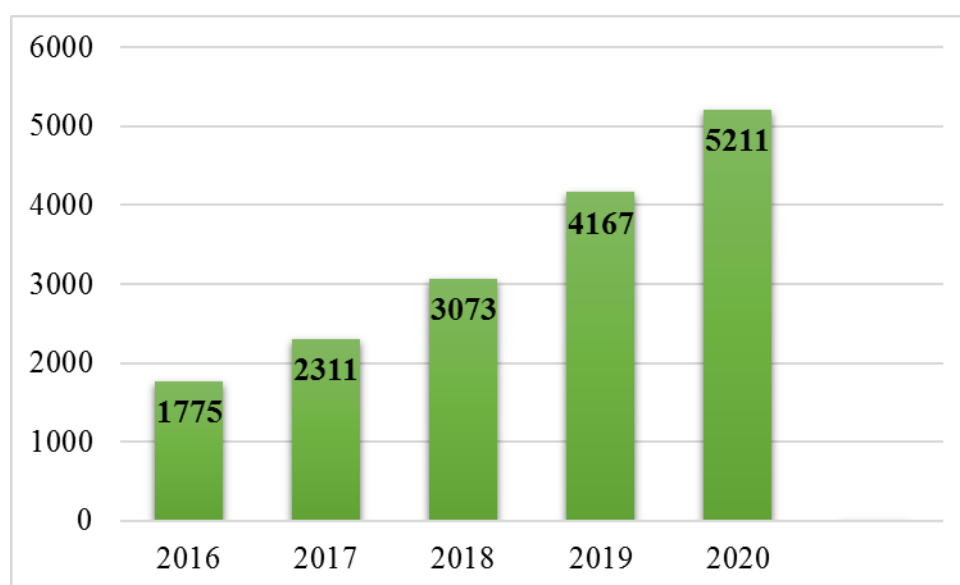

Рисунок 1.1 – Обсяги безготівкових операцій за 2016-2020 роки (створено автором на основі [40])

3. «Зона 24» - цей продукт дозволяє клієнту консультуватися з фахівцем call-центру, залишати заявки на отримання послуг тощо. В цій зоні є банкомат, телефон доступу до інформаційної служби та модуль поповнення готівкою, тобто термінал. «Зона 24» продовжує своє вдосконалення.

4. Електронний залишок – дана послуга працює в касі банку та терміналі. Залишок коштів зараховується на рахунок мобільного або на картку.

5. Інтернет-банкінг – дистанційне банківське обслуговування через Інтернет в будь-який час з власними рахунками та банківськими операціями,

наприклад: грошові перекази між одним і тим же, або різними банками, поповнення електронних гаманців, оплата послуг, податків, штрафів, поповнення мобільного та Інтернет рахунку, змога відкрити новий рахунок, депозит або кредит. Рисунок показує частку користувачів Інтернет-банкінгом в Україні. Як бачимо з рисунку 1.2 найбільша їх кількість в Києві та Харкові.

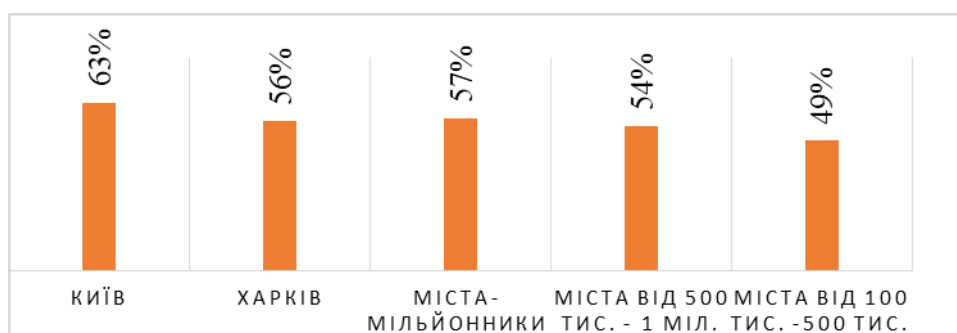

Рисунок 1.2 – Частка користувачів інтернет-банкінгу в Україні (створено автором на основі [23])

На рисунку 1.3 можна побачити, що відсоток інтернет-банкінгу за 2020 рік складає 36% від всіх безготівкових операцій по картці.

Рисунок 1.3 – Структура безготівкових операцій за 2020 рік (створено автором на основі[40])

6. POS-термінал в торгових точках – можливість сплачувати в магазині платіжною картою або телефоном. За 2020 рік розрахунки у торговельних мережах становлять 50 % від всіх безготівкових операцій (рис. 1.3).

7. Термінал самообслуговування - більшість операцій проходять саме через термінали. Це набагато зручніше, ніж стояти в черзі до спеціаліста та каси банку. У 2020 році відсоток операцій у пристроях самообслуговування склав лише 1% від всіх операцій (рис.1.3). Така ситуація склалася, тому що на заміну банківським терміналам прийшли онлайн додатки, де можна швидко та зручно виконувати безліч операцій.

POS-термінали в торгових точках, термінали самообслуговування, а також банкомати виступають ключовими продуктами платіжної інфраструктури банківського сектору. На рисунку 1.4 показані обсяги покриття банківських послуг даними продуктами в контексті платіжної інфраструктури банківського сектору України. Результати аналізу показали, що з роками зростає лише кількість платіжних терміналів в торгових точках, кількість банкоматів та терміналів навпаки зменшуються. Це відбувається через закриття банківських відділень кожного року. Тому суспільство підлаштовується під цифровий розвиток та використовує зручні електронні кошти замість готівки.

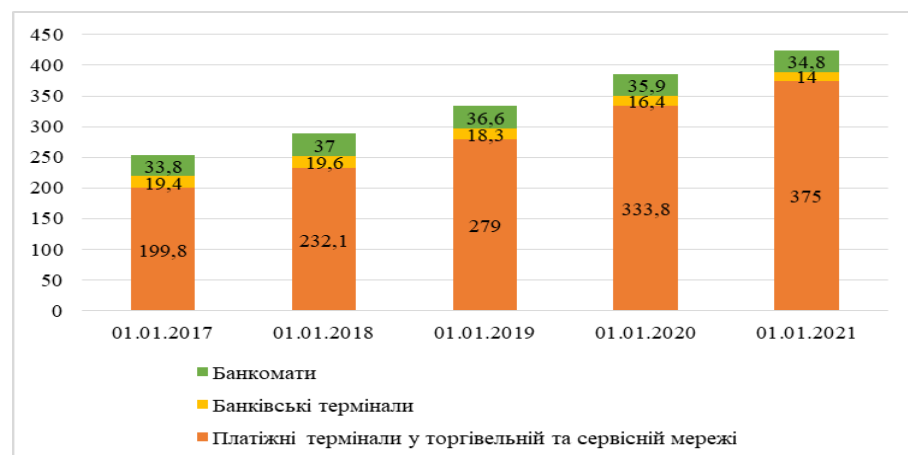

Рисунок 1.4 – Платіжна інфраструктура банківського сектору України
(створено автором на основі [40])

Можемо зробити висновок, що в процесі цифровізації з роками відбулися значні зміни, завдяки цьому банківська система досить видозмінилася. Банкам надані нові можливості для розміщення клієнта в центрі процесу розвитку інформації. Загалом, банки досить швидко змогли адаптуватися до абсолютно нової економіки цифрових послуг, базою яких є додатки, інтерфейс програмування додатків та штучний інтелект. Зараз інвестиції банків направлені на розвиток технологій, для того, щоб «йти в ногу з часом» та задовольняти потреби клієнтів.

1.3 Діяльність необанків в Україні та світі

Через пандемію інтерес до необанків в світі залишається незмінним останні роки, адже традиційні банки не змогли надати безпечне користування своїми послугами вдома. Через те, що необанк не може бути самостійною установою, так як не має права відкривати та вести поточні рахунки, видавати картки згідно Закону України «Про банки і банківську діяльність» [1], для діяльності такого банку потрібно мати ліцензію або ж просто співпрацювати з класичним банком [5]. Тож розглянемо стан банківського сектору та його перспективи.

Аналіз банківського сектору показав, що з кожним роком кількість банків в Україні меншає, це відображено на рисунку 1.5. З 2016 по 2020 рік кількість діючих банків зменшилась на 43 одиниці.

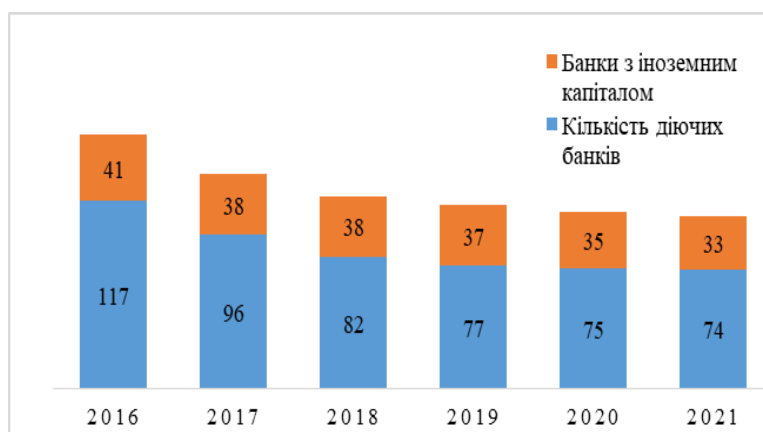

Рисунок 1.5 - Кількість банків в Україні за 2016-2021 роки
(створено автором на основі [36])

Починаючи з 2014 року Національний банк почав перевіряти банки України. Головною причиною такого рішення стало те, що банківські установи не виказували справжніх власників та не відображали правдиво свою фінансову звітність. До того ж, не повертали кошти українцям, не виконували вимоги та не відповідали нормативам НБУ, а також втратили акціонерів. На сьогодні в Україні діє 75 банків. На рисунку 1.6 зображено частку активів системно важливих банків України. В трійку лідерів входять Акціонерне товариство комерційний банк «Приватбанк», Публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» та Акціонерне товариство Укрексімбанк.

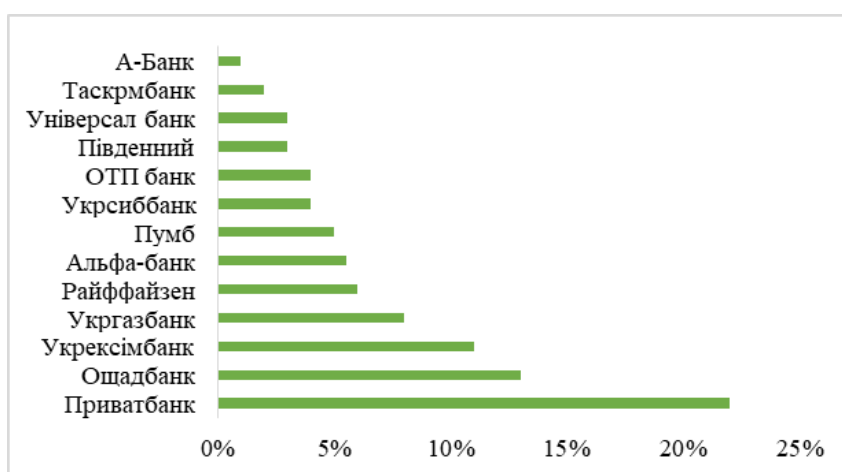

Рисунок 1.6 – Частка чистих активів найбільших банків на 01.01.2021 рік
(створено автором на основі [38])

Банківська система під впливом можливостей Інтернету дуже змінилася за останні роки. Нові банківські послуги, Інтернет-додатки призвели до виникнення зовсім нових видів банків, так званих, необанків. Необанки ще називають мобільними банками, Інтернет-банками, віртуальними банками, банками-челенджерами, цифровими банками [12]. Термін «необанк» вперше почали вживати у 2017 році, тоді так називали постачальників фінансових послуг на базі FinTech-компаній [33].

В роботі під необанками будемо розуміти фінансово-кредитні інститути, діяльність яких здійснюється виключно в онлайн режимі. Порівняно з банками традиційного типу в цифрових банків відсутні відділення. Переваги небаанків порівняно з традиційними банківськими установами зображені на рисунку 1.7.

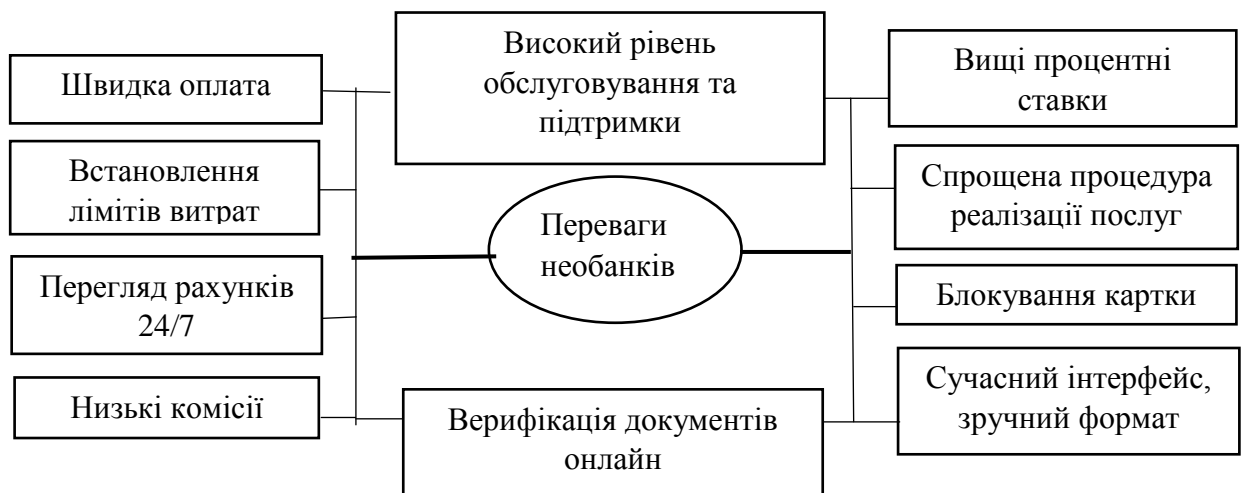

Рисунок 1.7 - Переваги небаанків (створено автором на основі [12])

Сьогодні необанки мають можливість самі отримати банківську ліцензію, або ж діють на базі одного з традиційних банків, тобто, фактично необанки купують послуги у фінансової установи оптом, а продають користувачам у роздріб. Першим варіантом користуються фінансові стартапи Великобританії, другим варіантом користуються інші компанії, де отримати ліцензію - дуже дорогий та тривалий процес [15].

На сьогодні Великобританія посідає перше місце по сприятливим умовам для створення необанків. Велика кількість кадрів у сфері фінансових технологій, доступ до широкої бази інвесторів, врегульована законодавча політика, мінімальні податки, а також безперешкодне отримання ліцензії є причинами, які сприяють створенню інтернет-банків Великобританії [19].

На 2021 рік кількість необанків в світі досягне позначки 300 одиниць. В онлайн-банків немає витрат, пов'язаних із традиційними звичайними установами. Таким чином, вони, як правило, передають цю економію клієнтам у вигляді нижчих комісій, вищих ставок та вдосконалених цифрових банківських продуктів. Але не всі онлайн-банки однакові, і деякі з них пропонують кращі продукти та можливості, ніж інші.

Отже, розглянемо найкращі онлайн-банки світу за версією Forbes станом на листопад 2021 року [27]. Найкращим для інтернет-банкінга є банк Каліфорнії - Axos Bank, який утримує комісії низькими, а річну відсоткову дохідність – високою, передбачені мінімальні вимоги до депозиту. Крім того, клієнти мають доступ приблизно до 91 000 банкоматів по всій території США з необмеженою компенсацією зборів за використання банкоматів поза межами мережі. Крім того, Axos Bank пропонує цілодобове обслуговування клієнтів по телефону (включаючи День подяки та Різдво) та безпечний обмін повідомленнями в Інтернеті. На сайті також є функція живого чату, доступна у звичайний робочий час. Axos Bank процвітає у сфері мобільного банкінгу. Додаток банку має хороші оцінки в App Store – 4,7 з 5 зірок та Google Play – 4,6 та дозволяє користувачам вирішувати основні банківські завдання на ходу.

Найкращим для високодохідних зберігань виділяють Varo Bank, який пропонує одну з найвищих ставок за ощадним рахунком. Банк сплачує 0,50% річних на всі залишки, а вкладники, які відповідають певним вимогам у кожний кваліфікаційний період, можуть заробляти до 3,00% річних. У цього банку немає щомісячних комісій чи вимог до мінімального балансу для своїх чекових чи ощадних продуктів. Клієнти мають доступ до розгалуженої

мережі банкоматів та автоматичних ощадних інструментів. Varo Bank отримує солідні рейтинги обслуговування клієнтів та відгуки про мобільні програми. Представники служби підтримки доступні за телефоном або електронною поштою сім днів на тиждень [27].

Більш за все підходить для поєднання перевірки витрат та заощаджень по рахунку Nbc Bank. Банк пропонує комбінований поточний та ощадний рахунок. Зберігання, витрати та оплата рахунків можлива з одного облікового запису. Він має широку мережу банкоматів і відшкодовує до 12 доларів США на місяць за комісію банкоматів за межами мережі. Загалом, Nbc Bank банком із повним набором послуг, який зводить комісію до абсолютного мінімуму. Немає щомісячної плати за обслуговування, комісій за овердрафт, комісії за мінімальний баланс або комісії за іноземні транзакції. Вхідні внутрішні банківські перекази також безкоштовні. Обслуговування клієнтів доступне через чат, телефон або електронну пошту. Клієнт отримати доступ до своїх рахунків на ходу за допомогою мобільного додатка банку.

Найкращим для клієнтського досвіду виступає Ally Bank. Банк отримує високі показники задоволеності клієнтів завдяки відділу обслуговування клієнтів, який доступний 24/7 по телефону. Відповіді на свої запитання можна отримати через чат, електронну пошту та звичайну пошту. Мобільний додаток Ally Bank, доступний на iOS і Android, отримує високі бали в App Store і Google Play.

Ally Bank пропонує стабільно конкурентоспроможні ціни на свої продукти з низькими комісіями та без щомісячної плати за обслуговування або вимог щодо мінімального балансу. Він має розвинену мережу банкоматів і відшкодовує до 10 доларів США за цикл виписки за комісію, стягнуту з банкоматів поза мережею [27].

Найкращим з накопичення кешбеку є Quontic Bank. Банк пропонує чековий рахунок з грошовими винагородами, який повертає до 1,50% готівки за відповідні операції з дебетовою карткою кожного циклу виписки. Банк також пропонує окремий чековий рахунок із високими відсотками, на який

виплачується до 1,01% річної відсоткової ставки за умови виконання певних щомісячних вимог. Quontic Bank пропонує конкурентоспроможні річні відсоткові ставки для інших своїх продуктів, а також низькі вимоги до мінімального депозиту та доступ до понад 90 000 безкоштовних банкоматів у США. Клієнти Quontic Bank отримують усі функції цифрового банку, включаючи цілодобовий доступ до онлайн-банкінгу та якісний мобільний додаток. Обслуговування клієнтів доступне через чат, електронну пошту та телефон.

Найкращий онлайн-банк для уникнення комісії та зборів - Discover Bank. Discover Bank зводить свої збори до абсолютного мінімуму. Він не стягує щомісячну плату за технічне обслуговування, плату за недостатню кількість коштів або плату за користування позамержевими банкоматами. Також не стягується комісія за доручення про зупинку платежу, повернені товари або надмірне зняття коштів. На поточний рахунок банку щомісяця повертається 1% готівки на суму до 3000 доларів США від покупок відповідної дебетової картки. А клієнти мають доступ до широкої мережі банкоматів. Ощадний рахунок платить конкурентоспроможну ставку, а Discover Bank пропонує набір інших продуктів і послуг. Discover Bank також пропонує мобільний банкінг.

Надійний цифровий банк для зберігання високої суми балансу - Salem Five Direct. Банк страхує залишки без обмежень за допомогою об'єднання страхових гарантій. Федеральна корпорація страхування депозитів страхує кожного вкладника за категорією власності на суму до 250 000 доларів США. Усі депозити, що перевищують цю суму, покриваються Массачусетським фондом страхування вкладників. Це відрізняється від багатьох інших банків, які зазвичай обмежують страхування депозитів максимумом Федеральною корпорацією страхування депозитів.

Salem Five Direct не стягує щомісячну плату або комісію за межі мережі банкоматів. Він також відшкодовує комісію, яку стягують інші банки - до 15 доларів США за цикл виписки. Як і інші онлайн-банки в цьому

списку, мобільний додаток Salem Five Direct має високий рейтинг. Обслуговування клієнтів доступне через чат, онлайн-повідомлення, електронну пошту та телефон [27].

Необанк, який повертає найбільші відсотки та кешбек - Bank5 Connect. Поряд із сплатою 0,20% річної відсоткової ставки на балансі від 100 доларів США, чековий продукт Bank5 Connect пропонує винагороди за покупку. Ця безкоштовна програма дозволяє повертати гроші, якщо ви використовуєте свою дебетову картку Bank5 Connect у роздрібній торгівлі та ресторанах, які беруть участь у програмі. Нечасто можна знайти поточний рахунок, який пропонує як відсотки, так і повернення грошей.

Як правило, Bank5 Connect пропонує виграшну комбінацію привабливих ставок і низьких вимог до мінімальних депозитів у своїх продуктах. Щоб відкрити ощадний або поточний рахунок, потрібно лише 10 доларів США, а для відкриття компакт-диска — мінімальний депозит у 500 доларів США. На жодному з його рахунків немає щомісячної плати за обслуговування. Банк вимагає, щоб ви підтримували мінімальний щоденний залишок у розмірі 100 доларів США, щоб отримати відсотки на заощадження або чеки. Незалежно від балансу — 1 або 1 мільйон доларів — він страхує всі депозити клієнта. Крім звичайної Федеральної корпорації страхування депозитів, банк пропонує покриття через Массачусетський фонд страхування вкладників, і немає обмежень на випадок банкрутства банку. Покриття є автоматичним і безкоштовним, і немає жодних вимог щодо проживання.

Клієнти банку отримують доступ до тисяч безкоштовних банкоматів через мережу SUM. Крім того, Bank5 Connect ніколи не стягує плату за використання банкомату поза мережею. Банк відшкодовує до 15 доларів США за цикл зняття готівки для банкоматів інших банків.

Незважаючи на такий багатий світовий досвід з впровадження та розвитку необанків в Україні на сьогодні діють лише 7 віртуальних банків: Монобанк (юридична назва – Акціонерне товариство «Універсал Банк»), Товариство з обмеженою відповідальністю «Спортбенк», Ізібанк (юридична

назва - Акціонерне товариство «Таскомбанк»), Тодобанк (юридична назва - Акціонерне товариство «Мегабанк»), О.Банк (юридична назва – Акціонерне товариство «Ідея Банк»), Необанк (юридична назва – Акціонерне товариство «Акціонерний комерційний банк «Конкорд»), Власний рахунок (юридична назва - Публічне акціонерне товариство «Банк Восток»).

Розглянемо онлайн-банки України більш детально. Найбільш популярний в Україні на сьогодні Монобанк. В цьому банку все дуже просто та прозоро: програма працює швидко, гроші перераховуються миттєво, є можливість накопичення кеш беку; підтримка працює відмінно, швидко і найголовніше, що в будь-якому зручному для вас месенджері; можна спілкуватися у вайбері, телеграмі тощо. Існує великий пільговий період за кредитом - 60 днів без жодних відсотків чи комісій; при оформленні кредиту – повернення через 59 днів без переплат; переказ грошей на іншу картку можна без комісій [37].

Ще один банк без відділень – Товариство з обмеженою відповідальністю «Спортбенк». Він здійснюється на базі ліцензії Оксі Банку. Картами банку є карти Mastercard. Найбільший кешбек з усіх українських необанків -10% (на спортивні товари). Банк має мобільний додаток, який нагадує додаток Монобанку майже на 100%. В додатку є всі необхідні послуги - від поповнення мобільного до переказу коштів на картки інших банків. Банк нараховує кешбек за покупки одягу, відвідування спортивних секцій, клубів, ігрових закладів тощо. Максимальний кредитний ліміт 100 000 грн. Діяльність банку більше зосереджена на високому кешбеці, ніж на інших послугах. Банку потрібно розвиватися більш активно та бути практичним, щоб не стати однобоким сервісом [11; 43].

Наступний онлайн-банк України це Ізібанк. В Ізібанку більшість операцій здійснюються без комісій. Можна здійснювати перекази на картки інших банків, поповнювати мобільний, сплачувати комунальні та бюджетні платежі, поповнювати картку готівкою; повертається 1% кешбеку від суми всіх покупок, навіть у разі онлайн-шопінгу; підтримка працює 24/7, можна

спілкуватися в месенджерах; є можливість відкриття, поповнення та закриття депозиту. Пільговий період за кредитом 72 дні [35].

Ізібанк може бути конкурентом Монобанку в подальшому, але лише в тому випадку, якщо буде стрімко розвивати позиції та більше орієнтуватися на клієнтів. Адже збільшеного пільгового періоду та кешбеку недостатньо, щоб здобути лідерство.

Наступним конкурентом перерахованих вище банків є Todobank. Todobank має ліцензію від Акціонерного товариства «Мегабанку» та є продовженням мобільного застосунку «Мегабанк онлайн», випускає картки Visa Gold Rewards, максимальний кредитний ліміт 200 000 грн., пільговий період 62 дні, кешбек на всі операції становить 1%. На відмінну від інших необанків в todobank не має потреби відкривати картку, потрібно лише завантажити додаток банку та прив'язати картку будь-якого українського банку. Але ж звісно, що всі привілеї доступні для власників карток todobank, наприклад, сплата комунальних послуг без комісії та отримання кешбеку. Отже, карткові сервіси є основною діяльністю банку. Все ж таки todobank виступає у ролі додатку до карткового бізнесу [44].

О.Банк використовує ліцензію Акціонерного товариства «Ідея Банк» та є його проектом. Додаток доступний на IOS та Android. Банк сплачує максимальний кешбек від онлайн-покупок – до 5% та навіть від підписок на платні сервіси Google та Apple – до 30%. Кредитний ліміт до 200000 грн., пільговий кредитний період становить 120 днів, через додаток можна спілкуватися з клієнтами банку. Перекази P2P безкоштовні, як і перші 4 місяці зняття готівки в банкоматі. Інтегрований цифровий гаманець – Masterpass. Також додаток банку має всі функції, які необхідні для цифрового банку. Він доступний 24/7 разом з онлайн-підтримкою. Отже, хороша ідея залучати клієнтів безпроцентними операціями, але так не може бути в довгостроковій перспективі. Поки не можна зрозуміти бізнес-стратегію банку, адже такі послуги як кредит, розстрочка, депозит, власна картка є неможливими [42].

Необанк є стартапом Акціонерного товариства «Акціонерний комерційний банк «Конкорд». Необанк простий та гнучкий, з сучасним інтерфейсом, який можна налаштовувати як вам зручно. Можна здійснювати перекази, платежі та обмінювати валюту. Дистанційно оформити депозит, кредит або ж розстрочку. За словами засновників, Необанк буде банком саме для фізичних осіб підприємців та юридичних осіб, але і фізичні особи зможуть також обслуговуватися. Розглянемо переваги для підприємців: окремий доступ для бухгалтера підприємця; відкриття касового апарату в телефоні; тарифи обслуговування – ФОП 50 грн. на місяць, компанії – 200 грн на місяць; розвиток еквайрингу; нагадування про сплату по відсотках та податках; емісія фізичних карток. Отже, проект «Необанк» досконало розроблений, адже він є стратегічно важливим для засновників. В нього вклали достатню кількість інвестицій й ретельно обрали продукти, які невдовзі будуть флагманами [41].

Банк «Власний рахунок» (БВР) почав працювати 27 вересня 2021 року на базі ліцензії Публічного акціонерного товариства «Банк Восток». Картку можна поповнювати на касі в Сільпо. Поповнення картки здійснюється безкоштовно, а от зняття власних коштів коштує 0,5% від суми, кредитних - 4%. Бали за розрахунки в Сільпо, ringo, Сільпо Voyage нараховуються після сканування QR-кодів з додатка і становлять максимум 2 бали, а 1 бал нараховується за розрахунки всюди. Бали можна витратити на їжу в Сільпо. Щодо кредитного ліміту банку, то максимальна сума кредитних коштів становить 100000 грн., період користування кредитними коштами до 62 днів, річна ставка – 43,1 %. В додатку існує функція Назбиратус – банківська послуга, яка дозволяє назбирати кошти на мрії під 7% річних. Підтримка працює 24/7, можна спілкуватися в месенджерах, поштою та за телефоном гарячої лінії [30].

В таблиці нижче зображені основні продукти необанків та їх характеристика.

Таблиця 1.1 - Основні продукти необанків України (створено автором [37; 43; 35; 44; 42; 41; 30])

Віртуальний банк	Депозит (Максимальна ставка, %)	Кредит (сума, тис. грн.\ставка\ пільговий період)	Кешбек, %
Monobank	10	до 100 37,2% річних до 62 днів	до 20
Віртуальний банк	Депозит (Максимальна ставка, %)	Кредит (сума, тис. грн.\ставка\ пільговий період)	Кешбек, %
Sportbank	9,75	до 200 37 % річних до 62 днів	1-2
Izibank	-	до 100 , до 121,77% річних до 72 днів	10 (спорттовари) и до 20 (інші категорії)
Todobank	-	до 200 до 62 днів	1
O.Bank	-	До 200 від 34,8% річних до 120 днів	2-5 10-30 (передплата на сервіси Google)
Neobank	від 5 до 9,25 (гривня) 1,25 (євро) 1,5 (долар)	до 150 62 дні	1
Власний рахунок	-	до 100 43,1% річних до 62 днів	1 (супермаркет «Сільпо») 1 (інші маркети)

Отже, такого успіху та популярності необанки досягли завдяки сучасному та зручному сервісу, який повністю задовольняє потреби споживачів. Сьогодні цифровий банкінг України швидко розвивається, стало відомо, що головний співучасник розвитку необанків – Публічне акціонерне товариство «Гаскомбанк» збирається співпрацювати з десятьма новими необанками, які для цього вже розробили стандартні процедури.

2 АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИФРОВОГО БАНКУ «МОНОБАНК»

2.1 Аналіз банківських продуктів та послуг цифрового банку «Монобанк»

Монобанк є першим цифровим банком, створеним в Україні у 2017 році на базі ліцензії АТ «Універсал Банк». Виникає питання чому ж саме АТ «Універсал Банк». За словами засновників саме він оцінив ідею мобільного банку, команда порозумілася з менеджментом, а також банк був готовий фінансувати в кредитні ресурси. За такий нетривалий час, порівняно з іншими фізичними банківськими установами, Монобанк створює їм досить велику конкуренцію [25].

Через відсутність індивідуальної фінансової звітності необанку, проводився аналіз фінансових показників основного посередника - АТ «Універсал Банк». На рисунку 2.1 зображена динаміка доходів АТ «Універсал банк» за 2015-2020 роки. Бачимо, що після запуску Монобанку доходи починають збільшуватись.

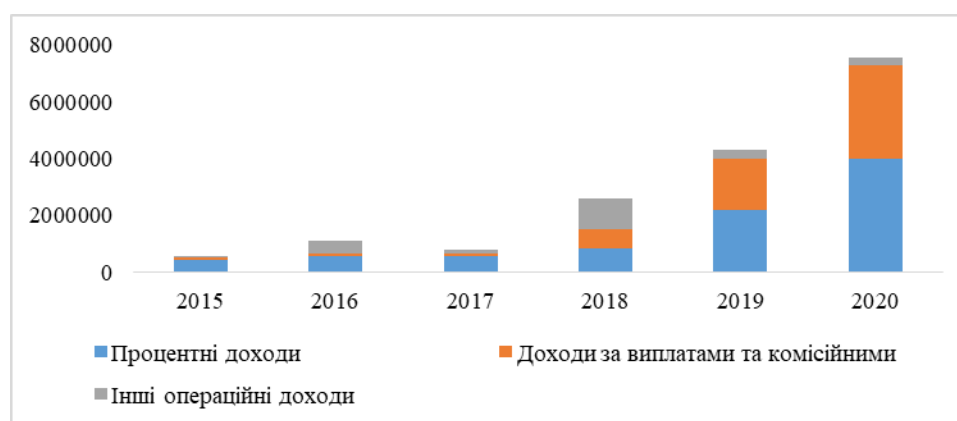

Рисунок 2.1 - Динаміка доходів АТ «Універсал Банк» за 2015-2020 роки (створено автором на основі даних [29])

Щодо динаміки фінансової діяльності АТ «Універсал Банк», то вона є неоднозначною (рис. 2.2). З 2018 року фінансовий результат та валовий прибуток АТ «Універсал Банк» швидко йдуть вгору та мають позитивне значення. Щодо чистого прибутку, бачимо, що найбільший збиток банк поніс у 2018 році. Але в 2019 році збиток починає зменшуватись.

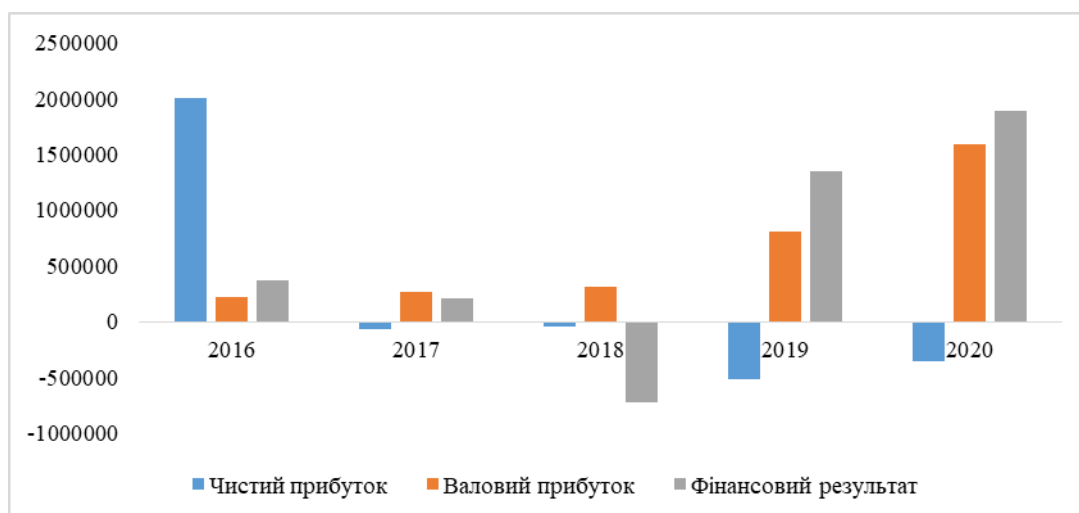

Рисунок 2.2 - Фінансова діяльність АТ «Універсал Банк»
(створено автором на основі [29])

Беручи до уваги ці показники, варто сказати, що 90% від фінансової діяльності АТ «Універсал Банк» приходить до Монобанку. Графік обсягу частки Монобанку в розрізі фінансових результатів «Універсал Банку» зображено на рисунку 2.3.

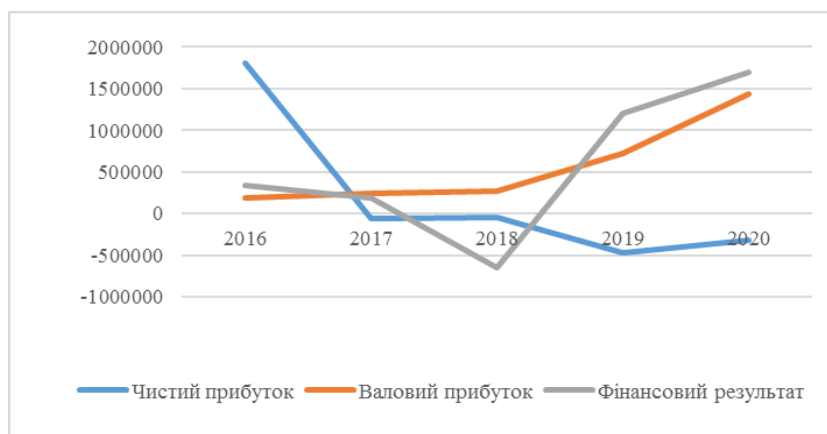

Рисунок 2.3 – Обсяг частки Монобанк в розрізі фінансових результатів АТ «Універсал Банк» (створено автором на основі [29])

Монобанк є додатком тільки для смартфонів, в ньому можна замовити кредитну карту, забрати в точці-видачі банку та користуватись, адже управління максимально зручне. В таблиці 2.1 більш детально розглянемо розвиток та становлення необанку Монобанк, його продуктів.

Таблиця 2.1 – Таймлайн розвитку цифрового сервісу «Монобанк»

Рік	Події
2017	
Травень	Розробка цифрового банку
Жовтень	Опублікування тарифів та можливість бета-тестування додатку. Доступний кредитний ліміт, р2р-перекази, поповнення мобільного рахунку та Інтернет, кешбеки.
Листопад	Вихід додатку із бета-тестування
2018	
2018	Робота платіжного сервісу Apple Pay
Листопад	Долучились валютні рахунки, розстрочка під 0% тощо.
2019	
Січень	Було залучено оригінальні звуки до ключових повідомлень
Лютий, березень	Можливість купувати валюту онлайн у додатку, SEPA перекази, Iron Bank, поповнення валютних карток через інші банки
Квітень	Розробка меню безпеки
Травень	Здатність займатися благодійністю за допомогою кешбеку, отримувати зарплату на картку Моно, поповнювати картку з картки PayPal, зміна депозитів (гнучкі строки, дострокове розірвання), об'єднання з Bank ID
Червень	Можливість зняти готівку на касах АЗС WOG, поява CVC2 –коду, видача карток Visa, зміна умов розстрочки
Серпень	До картки Iron Bank додається віртуальна Visa Infinite, партнерський кешбек, поповнення картки з карток Visa/Mastercard будь-якого банку на світовому рівні, зміна розділу «Тарифи»
Вересень	Створення магазину мерча в меседжері Телеграм
Жовтень	Поява monobank platinum, підтримка Apple Business Chat, створення нового пошуку за випискою, поява картки в злотих
Листопад	Можливість відкрити картку з закордонним паспортом
Грудень	Поява Білої картки, об'єднання з Дія (можливість перевіряти квитанції на Державному сервісі перевірки квитанцій)
2020	
Січень	Доступ до білої картки через мобільний додаток

Продовження таблиці 2.1

Лютий, березень	Випуск Дитячої картки, шейрінг квитанції, секретна гра Space Invaders
Квітень	Можливість замовити ФОП в додатку, прибавилась категорія кешбеку «Карантин», реєстрація дистанційно
Травень	З'являється послуга для накопичення «Банка»
Червень	Поновлення розділу «Ще», поява гри «Кіт-сосиска», поява режиму інкогніто
Липень	Реліз ФОП
Серпень, вересень	Можливість переказу коштів за номером телефону, завантаження документів у додатку, створено новий розділ «Виписки та довідки»
Жовтень	Переказ коштів через NFC, передача документів через Дія
Листопад	Власний CVV2, продаж карток у супермаркетах, можливість збільшити строк «Покупка частинами» коштами
Грудень	Поява нової функції «Регулярні платежі», календар платежів, здатність відновити пін-код за допомогою селфі

Джерело: створено автором на основі даних [37]

Після запуску додатку почалась активна його розробка, виникли нові унікальні функції. Додаток Монобанку представлений у додатку А.

Проаналізуємо послуги в рамках користування Монобанком. Перша цікава новинка під назвою «Shake to pay». Це технологія, завдяки якій якщо похитати телефон з відкритим додатком, то підключається пошук розташованих пристроїв поруч. Якщо людина поруч зробить те ж саме, то додатки, знайшовши один одного, активують функцію P2P-переводу між картками. Ця зручна функція дозволяє перевести кошти людині без диктування номеру картки та вводу [25].

Наступна відома послуга, яка функціонує була «Покупка частинами». До її появи банк пропонував своїм клієнтам платну розстрочку, тобто, можна сказати, споживчий кредит під 1,9% в місяць. Нова послуга працювала без будь-яких відсотків та переплат. Єдиним мінусом було те, що «Покупкою частинами» можна було скористуватися лише в магазинах-партнерах Монобанк. Зараз їх нараховують близько 500 [25].

«Покупку частинами можна оформити від 3 до 25 місяців на кредитну картку, яка має установлений кредитний ліміт. Всі платежі можна вносити за рахунок кредитних коштів без жодних комісій.

Надалі банк оновлює свої налаштування безпеки. З'явилися 5 функцій безпеки, яких до цього в звичних для нас банків було 2. Перша функція – запит пін-коду картки. Такий запит міг здійснюватися або завжди, або до певної суми, для котрої він був непотрібен. Друга функція – відмова платежів, якщо країна не співпадає. Тобто, програма порівнює країну, у якій клієнт здійснює платіж з місцем знаходження смартфона по GPS. Якщо країни різні, то платіж автоматично блокується. Третя функція – оплата магнітною смугою. Розвинена афера – створення клону банківської картки з магнітною смугою та зняття коштів (у разі наявності номеру та пін-коду). Тому Монобанк дав змогу клієнту відключати магнітну смугу. Наступна функція – зняття готівки через банкомат - опція, яка забороняє знімати кошти в банкоматі. Функція не нова, але корисна. І остання функція – налаштування CVC2. Код, який знаходиться на іншій стороні карти є кодом безпеки карти, це головна причина вразливості карти шахраями. Завдяки цьому коду можна здійснювати онлайн-платежі. У випадку, якщо номер карти та термін її дії введений разом з цим кодом, то платіж неможливо оскаржити. Монобанк пропонує 2 способи вирішення проблеми: 1) підключити такий CVC2-код, який би змінювався один раз в годину; 2) встановлення особистого коду, який можна змінювати самому клієнту [25].

Наступне ноу-хау необанку є розділ з нагородами, які людина отримує за певну кількість покупок в інтернеті або за кордоном і т. д. Створений такий собі рейтинг нагород, в якому люди за користування карткою виграють реальні призи. Наприклад, «Iron картку» або взагалі автомобіль.

Влітку 2020 року сталося те, на що чекали тисячі клієнтів — Монобанк почав масово відкривати ФОП-рахунки. Адже приватні підприємці залишалися єдиною категорією користувачів, обділеною увагою його розробників [25].

Замовлення на ці рахунки було відкрито у квітні, але для широкої аудиторії, вони стали доступними у липні. Відкрити поточний рахунок можна було у будь-якому іншому банку. Але на момент їх запуску в Монобанку сформувалась черга зі 100 тис. бажаючих перевести свій ФОП у проект від Fintech Band. Підприємцям запропонували одразу кілька переваг [25]:

1) Рахунок відкривався та обслуговувався безкоштовно. Наприклад, відкрити рахунок ФОП у Приватбанку коштує 100 грн., в Ощадбанку ціна 50 грн. Обслуговування Приватбанк – 100 грн., Ощадбанк 129 грн в місяць. Різниця дуже відчутна.

2) Безкоштовне зняття готівки. Переказ клієнта-ФОП зі свого рахунку на кредитну чорну або дебетову білу картку фізичної особи безкоштовний, а також зняття до 50 тис. гривень у будь-якому банкоматі без комісій. Для прикладу в Приватбанку - зняти готівку з картки ФОП або переказати гроші коштує від 0,5% до 0,8% від суми, яку знімають або переказують.

3) Єдиний додаток для приватних клієнтів та підприємців. Монобанк найпершим створив додаток, в якому функціонал дозволяв користуватися послугами як ФОП, так і фізичним особам. Це дуже зручно, не потрібно встановлювати додаткові програми та додатки, придумувати логіни та паролі як в особистих кабінетах, так і на нових картках.

4) Бухгалтер має доступ до окремого логіну. Окремий логін для запрошеного бухгалтера. Новинка від Монобанк – можливість запрошеного бухгалтера вести рахунок підприємця через веб-кабінет. Тобто, створення виписок, отримання платіжок на сплату податків, їх сплата. Доступ надає сам клієнт за бажанням. Відкриття рахунку ФОП наведено в додатку Б.

Отже, обслуговування клієнтів Монобанк проводиться в мобільному додатку Монобанк за допомогою платіжної карти. Операції здійснюються в онлайн-режимі 24/7. Відкриття рахунків доступне як фізичним, так і фізичним особам-підприємцям. Фізичні особи-підприємці здійснюють всі операції у вебкабінеті, так як картки у них немає.

На сьогодні Монобанк пропонує своїм клієнтам 5 видів карток: «Чорна картка», «Iron картка», «Platinum картка», «Біла картка», Дитяча картка. Приклад карток наведений в додатку В.

Користування «Чорною картою» дозволяє здійснювати прості перекази коштів, сплачувати комунальні платежі, мати просту виписку та налаштування під рукою. Процентна ставка – 3,1; період пільг до 62 днів, зняття власних коштів – 0,5%, зняття кредитних коштів – 4%. Річний відсоток на залишок – 5%. Ще картка має послугу кешбек, що може складати 20% [37].

«Iron картка» також створена на базі Mastercard World Elite та VISA Infinite. Цю картку створювали для VIP-клієнтів. Для власників цієї картки додаток має інший вигляд (додаток Г), але на цьому її унікальність майже закінчується. В усіх послугах вона нагадує картку Platinum. Відмінність полягає у вигідніших тарифах накопичення миль (20 миль за 1000 грн), можливості робити безкоштовні Covid-тести в Борисполі в день вильоту та прильоту 1 раз на добу, 15% знижки на сервіс My Duty Free в Києві, Одесі та Борисполі, Fast Line є безлімітним. Відсоток на залишок становить 5% річних, кешбек – 20% [37].

Особливістю «картки Platinum» є те, що вона створена на базі Mastercard World Elite і VISA Infinite для максимуму привілеїв та без жодних обмежень, наприклад: доступ до всіх бізнес-залів Mastercard в аеропортах 450 міст світу. З «Platinum картка» ви маєте доступ до залу очікування, безкоштовну каву та закуски, до 5-ти безкоштовних тестів на Covid-19 на рік. Послуга Fast line дає можливість уникати черг на митний та паспортний контроль, реєстрацію на рейс та здачу багажу за кордоном. Картка має «Мильну програму» - це 15 миль за кожен 1000 грн на покупки в чеку. Мільями можна платити за авіаквитки. А також знижки на таксі в аеропорту, безкоштовне пакування валіз, безкоштовне зняття готівки за кордоном.

Оформлення такої картки коштує 500 грн, а обслуговування 250 грн на місяць, відсоткова ставка – 2,9; пільговий період до 62 днів, щомісячний

платіж – 4% від суми; кешбек – 20%. Особливістю цієї карти є відсутність номеру [37].

«Біла картка» є дебетовою картою, кредитний ліміт відсутній. Ідеально підходить для отримання заробітної плати або ФОП-виплат, до того ж, присутнє безкоштовне поповнення картки, зняття зарплати та ФОП-виплат, а ось зняття інших коштів вже коштуватиме 0,5% від суми. На залишок особистих коштів нараховують 5% річних, а кешбек становить до 20%. По даним сайту Монобанк на цей час заробітну плату на «Білу картку» отримують вже 193 555 клієнтів [37].

Дитяча картка розрахована на аудиторію від 6 до 14 років. Випуск картки, обслуговування та поповнення безкоштовне; 5% річних; кешбек 20%. зняття готівки 0,5% від суми. Картка оснащена батьківським контролем, тобто хтось із батьків має доступ до виписки, та контроль лімітів по зняттю коштів, переказам, поповненню іншими особами, купівлі в інтернет-іграх, ліміт на витрати в кафе. Є можливість змінювати тему на жовтий колір в додатку та отримувати бонуси у вигляді іграшок з логотипом банку – котом [37].

Отже, за 3 роки роботи Монобанк створив 5 продуктів, які користуються попитом у клієнтів банку. Кожна картка має свої привілеї та плюси. Картками можуть користуватися навіть діти. Як висновок, Монобанк охоплює широку аудиторію суспільства. За даними банку найстаршому користувачеві послуг банку – 99 років, а найактивніша аудиторія це молодь 23 років.

2.2 Аналіз клієнтської бази цифрового банку «Монобанк».

Як бачимо, карти Монобанку мають в собі велику кількість привілеїв. Не дивно, що з кожним місяцем клієнтів в банку стає все більше і більше. Розглянемо динаміку росту клієнтської бази за останні 2 роки на рисунку 2.4.

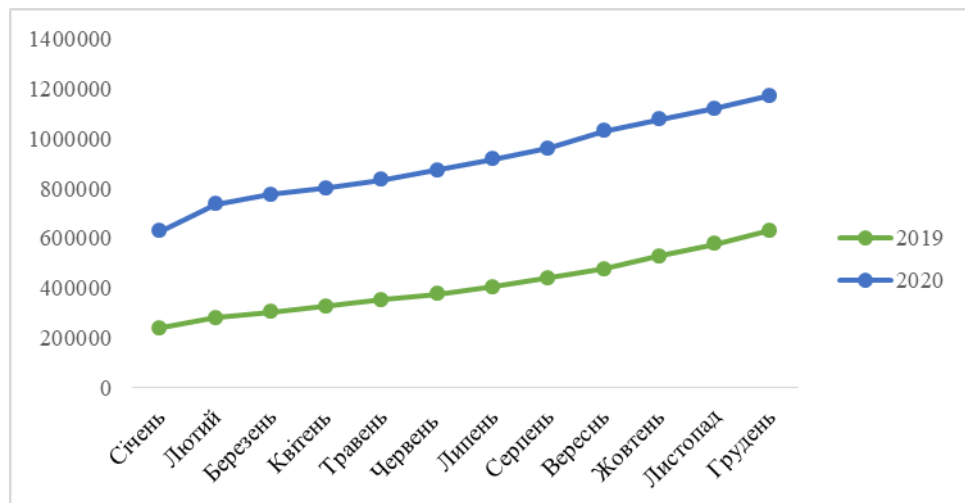

Рисунок 2.4 – Динаміка росту клієнтської бази 2019-2020 роки
(створено автором на основі [37])

Як бачимо, приріст клієнтів у Монобанку відбувається кожного місяця. Якщо порівнювати січень 2019 року (714 722 особи) з січнем 2020 (1 846 209 осіб), то бачимо, що кількість клієнтів збільшилася на 1 131 487. На кінець 2020 року кількість клієнтів становила 3 141 708 чоловік, що на 1 295 499 більше, ніж на початку 2020 та на 2 426 986 людей більше, ніж на початку 2019 року.

Такого приросту клієнтів Монобанк досягає не тільки за допомогою зручного додатку, вигідних тарифів, корисних послуг та чудового маркетингу, а ще й за допомогою реферальної програми. Мета її полягає в тому, щоб клієнти банку запрошували своїх друзів та знайомих за винагороду – 50 грн, які отримують обидва користувачі. Їх можна отримати на основний рахунок, сплативши військовий збір та ПДФО. Для цього

потрібно відправити другу послання-запрошення, де той повинен зареєструватися та отримати картку. На рисунку 2.5 можемо побачити динаміку залучень клієнтів завдяки цій програмі.

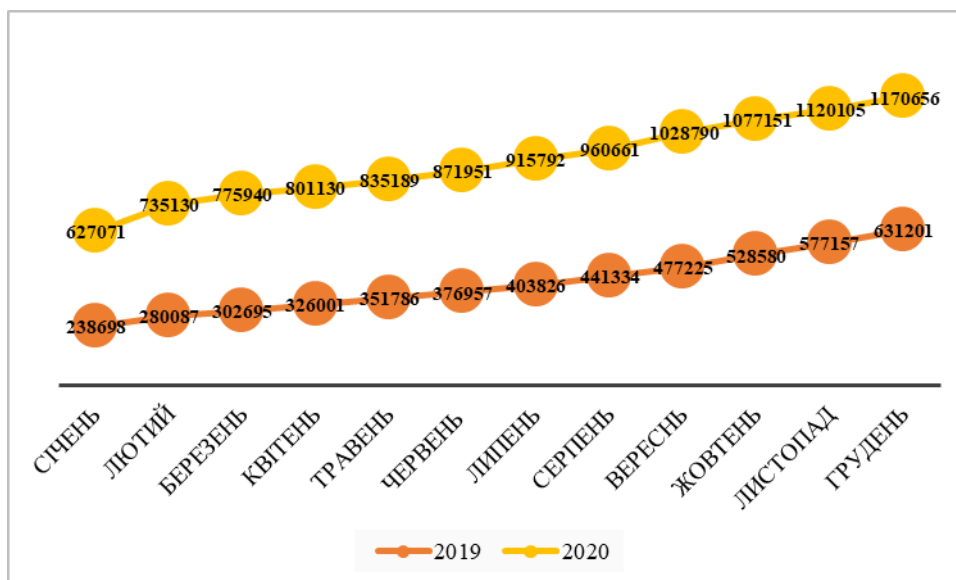

Рисунок 2.5 – Динаміка залучень клієнтів за реферальною програмою 2019-2020 роки (створено автором на основі [37])

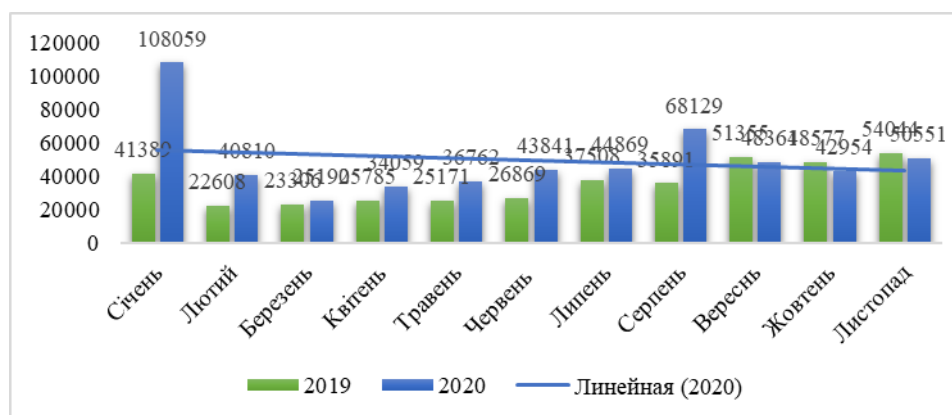

Рисунок 2.6 – Динаміка приросту клієнтів за кожний місяць протягом 2019-2020 рр. завдяки реферальній програмі [створено автором]

Як бачимо (рис. 2.6), у 2019 році відбувалось зростання клієнтської бази, а ось в 2020 році це явище кожного місяця змінюється. Лінія тренду показує, що ріст навпаки зменшується. Найбільшого значення у прирості

клієнтів Монобанк досягає у січні 2020 року, а найменший показник у лютому 2019.

На кінець 2020 року Монобанк має 3 141 708 клієнтів. Розглянемо географічну приналежність клієнтської бази Монобанку (рис. 2.7, 2.8)

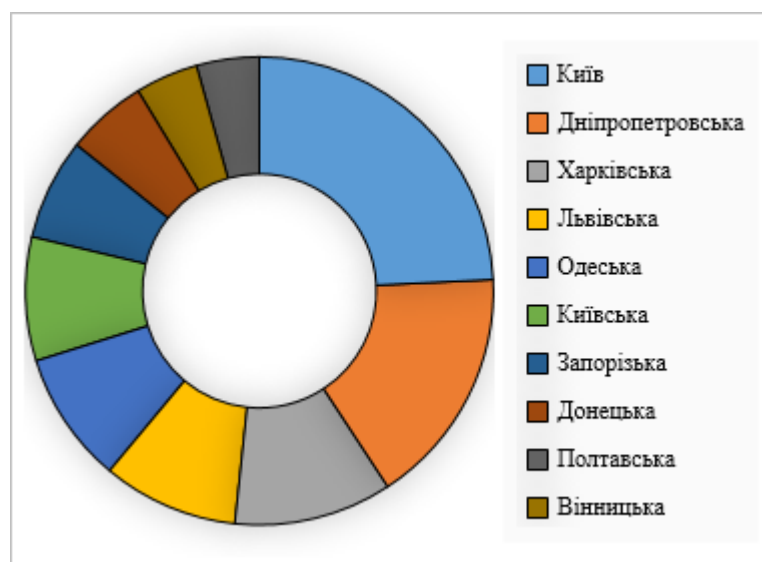

Рисунок 2.7 – Географічна приналежність клієнтської бази Монобанку у 2019 році (створено автором на основі [37])

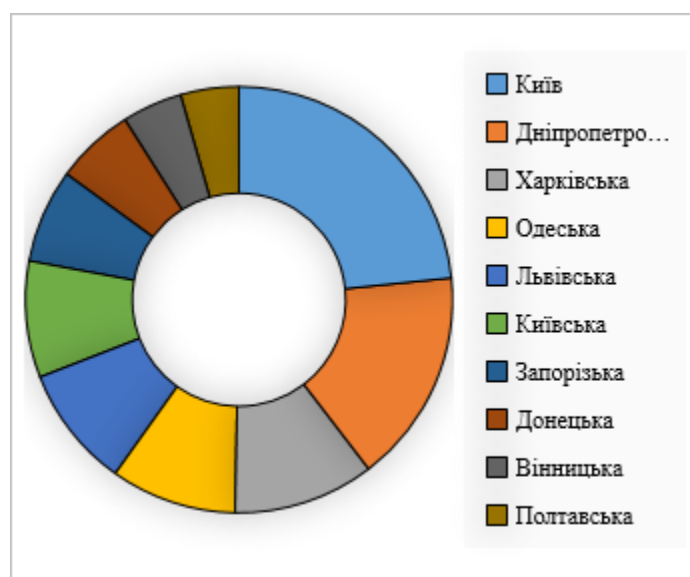

Рисунок 2.8 – Географічна приналежність клієнтської бази Монобанку у 2020 році (створено автором на основі [37])

За 2 роки найбільш активними областями користувачів є Київська, Дніпропетровська, Харківська та Одеська області. У 2020 році Одеська область обійшла Львівську область, Вінницька Полтавську. Можна зробити висновок, що люди починають більше цікавитись цифровим банком та його продуктами.

Проведемо аналіз гендерної приналежності клієнтів Монобанку. З рисунку 2.8 видно, що чоловіки являються більш активними користувачами банку, ніж жінки. В 2019 році частка чоловіків складає – 60,4%, а жінок – 39,6%. 2020 рік не вніс корективів, чоловіки так і складають більшу частину клієнтів, жінок стало на 3% більше.

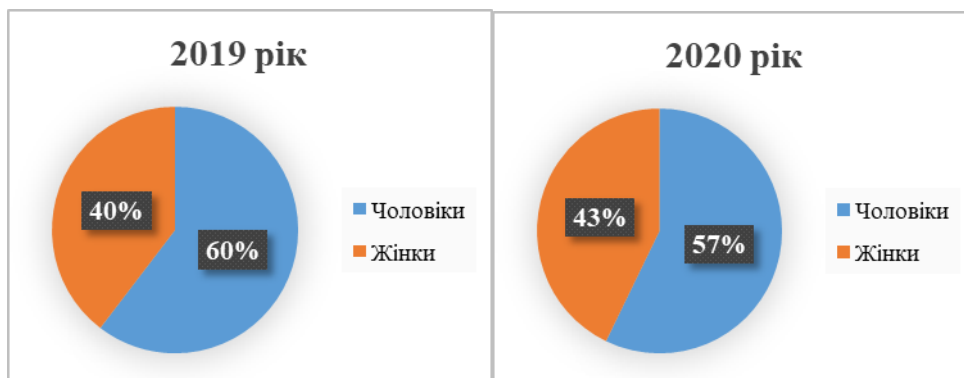

Рисунок 2.9 – Гендерна приналежність клієнтської бази Монобанку
(створено автором на основі [37])

Ще одним важливим моментом, що приваблює клієнтів в Монобанку, є кешбек. Кешбек (від англ. Cashback – повернення готівки), тобто з кожної покупки, у разі розрахунку картою, банк повертає частину коштів до 20%.

Як це працює? Кожний місяць користувач обирає 2 категорії покупок із запропонованих. Набір категорій змінюється щомісяця. Мінімальна сума коштів від кешбеку, яку можна вивести на основний рахунок становить 100 грн, а максимальна – 500 грн. При виведенні коштів кешбеку банк відраховує податок. Наприклад, клієнт назбирав 300 грн, а при виведенні отримав 250

грн. Розглянемо рисунки 2.7, 2.8 де визначені основні категорії кешбеку за 2019-2020 роки.

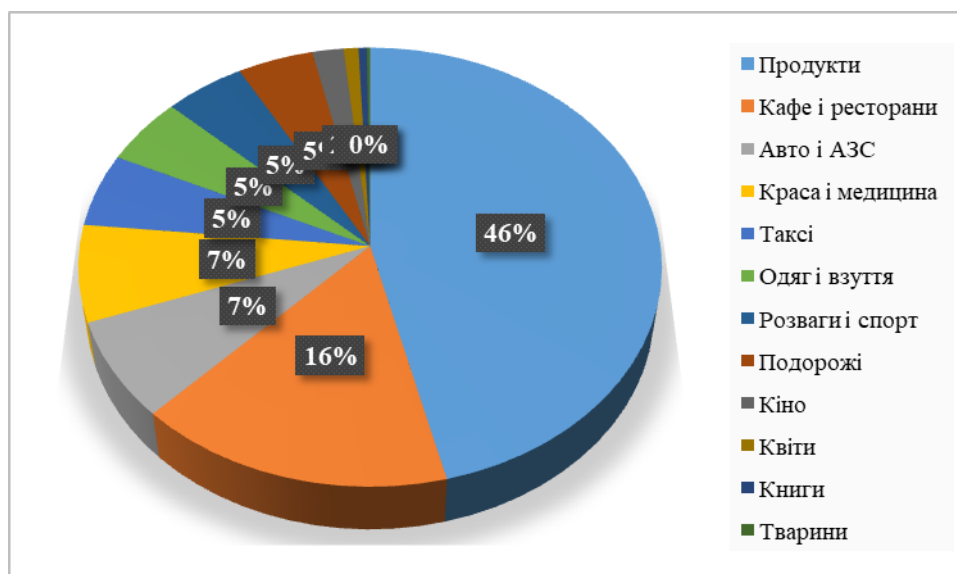

Рисунок 2.10 – Структура кешбеку за 2019 рік (створено автором на основі [37])

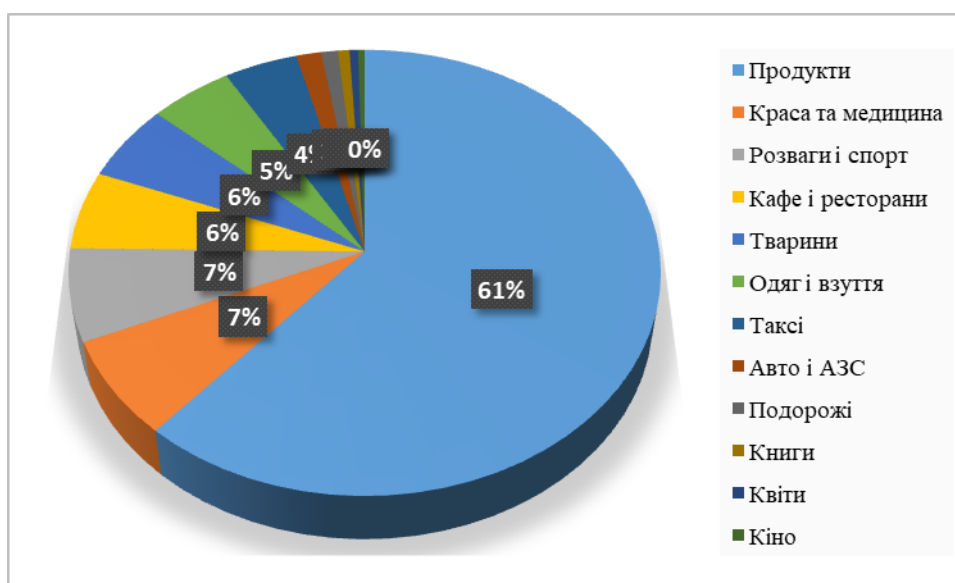

Рисунок 2.11 – Структура кешбеку 2020 рік (створено автором на основі [37])

Можемо зробити висновок, що основною категорією виступають продукти, це 46% у 2019 році та 61% у 2020 році.

Станом на 28.11.2021 рік офіційний сайт Монобанк публікує інформацію про те, як клієнти користуються його картками.

Дані реального часу такі [37]:

1. Наразі банк нараховує 4 537 556 клієнтів, 2,3 млрд. покупок – це 1,1 трлн. гривень, з них виплачено 2,7 млрд. кешбека.

2. Реферальна програма: 827 тис. людей відіслали запрошення, 1,6 млн. стали клієнтами банку. Нараховано кешбека за цією програмою – 165 443 100 грн.

3. Кількість покупок в категоріях зображені на рисунку 2.11

Рисунок 2.12 – Категорії покупок користувачів Монобанк за 2020 рік (створено автором на основі [37])

Як бачимо, Монобанком користуються у всіх сферах продажів.

Отже, картками Монобанку користуються клієнти, що активно використовують інноваційні продукти в повсякденному житті. Ця картка підходить клієнтам, для яких важливий пільговий період. Як сучасний фінансовий інструмент Монобанк задовольняє користувачів, що підтверджує щомісячне збільшення кількості клієнтів.

3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ

Незважаючи на переваги процесу цифровізації банківської системи та її вплив на економіку, процес переходу до цифрового формату має ряд недоліків та проблем, а саме:

1) Низький рівень фінансової грамотності населення. Швидкий рух глобалізаційних процесів ускладнює фінансові системи новими фінансовими продуктами та послугами, до яких населення зовсім не підготовлене. Низький рівень фінансової грамотності призводить до нераціональних витрат коштів, як наслідок, виникають боргові зобов'язання, неефективність інвестування коштів та формування пенсійних заощаджень. В 2019 році Національний банк України зробив крок до підвищення рівня фінансової грамотності. НБУ розробив «Стратегію фінансової грамотності України».

2) Недовіра населення. Через те, що більшість громадян не мають уяви про фінансовий ринок та можливості інвестування, виникає недовіра до різних фінансових організацій.

3) Шахрайство, що є наслідком низької фінансової грамотності.

4) Підвищення кібератак та кіберзлочинів. Розвиток цифрової економіки призвів до виникнення віртуального простору. Наразі жодна сфера економіки не обходиться без комп'ютерного обладнання та Інтернет-зв'язку. Такий інформаційний простір містить найрізноманітнішу зашифровану інформацію про членів суспільства, події та явища в ньому. Ця інформація досить цінна для хакерів, тому кількість кіберзлочинів безпосередньо залежить від розвитку цифровізації.

5) Скорочення кількості робочих місць. Через те що, існують безготівкові платежі та безліч банківських операцій можна провести в

інтернет-банкінгу, велика кількість банківських відділень зачинилася, це призвело до зниження робочих місць для кваліфікованих фахівців.

6) Висока конкуренція між банками та FinTech-компаніями. Завдяки процесу оцифрування даних виникли FinTech (Financial technology) компанії, які створюють інновації. Вони випускають таку продукцію як платежі, персональне кредитування, страхування, а також фінансові консультації, які вважаються частиною комплексного банківського обслуговування. Як бачимо, FinTech-компанії виступають конкурентами банку. На відмінну від банківських установ FinTech-компанії звільнені від великої частини правових обмежень, тому вони займають лідируючі позиції.

7) Низький рівень розвитку інновацій. На даний момент банківський сектор знаходиться під впливом економічної кризи, тому рівень фінансування інноваційних технологій, програм та послуг низький.

8) Низький рівень законодавчої урегульованості запровадження світового досвіду в користуванні сучасними технологіями.

9) Ідентифікація клієнта повинна проводитись при особистій присутності клієнта в установі банку.

10) Фінансова неспроможність населення придбати інноваційні гаджети (смартфони з чіпами NFC, планшети, ноутбуки).

Аналізуючи вище перелічені проблеми цифровізації банківської діяльності, знайдемо напрямки їх вирішення.

Для вирішення проблем цифровізації банківської діяльності потрібно:

1) скласти програми для фінансової освіти в школах, розробити Національну програму з фінансової грамотності населення, створити Комісію з фінансової грамотності та спеціальний Інтернет-ресурс.

2) прийняти Закон «Про захист прав споживачів фінансових послуг», сформувавати Бюро з фінансового захисту споживачів.

3) розробити та розповсюджувати якомога більше інформації про рекомендації щодо кібербезпеки та шахрайства в газетах, на телебаченні, через рекламу в Інтернеті, радіо тощо.

4) залучати більше молоді у фахові сфери ІТ [4].

5) для збереження конкурентоспроможності банків потрібно провести повну цифровізацію послуг.

б) використовувати штучний інтелект якомога частіше [4]. Це сприяє зниженню витрат банку та підвищить рівень якості послуг.

Отже, розвиток банківської системи тісно пов'язаний з розвитком економіки країни та розвитком фінансових взаємовідносин в цілому. Хоч і цифровізації наразі приділено чимало уваги, вона все одно недостатньо розвинена. Незважаючи на всі переваги процесу цифровізації, спостерігаються проблеми. Для їх вирішення потрібно здійснити ряд заходів, що в першу чергу, вплинуть на економічний розвиток суспільства.

ВИСНОВКИ

Цифровізація впливає на розвиток банківської діяльності та банківської системи в цілому, сприяє ефективності, безпечності та прибутковості фінансових послуг. На успіх процесу цифровізації впливають доступність та гнучкість банківських послуг.

В процесі цифровізації з роками відбулися значні зміни, завдяки цьому банківська система досить видозмінилася. Банкам надані нові можливості для розміщення клієнта в центрі процесу розвитку інформації. Загалом, банки досить швидко змогли адаптуватися до абсолютно нової економіки цифрових послуг, базою яких є додатки, інтерфейс програмування додатків та штучний інтелект. Зараз інвестиції банків направлені на розвиток технологій, для того, щоб «йти в ногу з часом» та задовольняти потреби клієнтів. Значної популярності необанки досягли завдяки сучасному та зручному сервісу, який повністю задовольняє потреби споживачів. Сьогодні цифровий банкінг України швидко розвивається.

Дослідження цифровізації на прикладі продукту Монобанк показало чому клієнти сьогодні обирають цифрові банки. Обслуговування клієнтів Монобанк проводиться в мобільному додатку Монобанк за допомогою платіжної карти. Операції здійснюються в онлайн-режимі 24/7. Відкриття рахунків доступне як фізичним, так і фізичним особам-підприємцям. Фізичні особи-підприємці здійснюють всі операції у вебкабінеті через відсутність фізичної картки. За 3 роки роботи Монобанк створив 5 продуктів, які користуються попитом у клієнтів банку. Кожна картка має свої сильні сторони. Картками можуть користуватися навіть діти. Як висновок, Монобанк охоплює широку аудиторію суспільства. За даними банку найстаршому користувачеві послуг банку – 99 років, а найактивніша аудиторія це молодь 23 років.

Користувачі банківських продуктів Монобанк цінують пільгові умови в рамках користування їх послугами. Як сучасний фінансовий інструмент Монобанк задовольняє користувачів, це показує щомісячне збільшення кількості клієнтів.

За 2 роки найбільш активними областями користувачів є Київська, Дніпропетровська, Харківська та Одеська області. У 2020 році Одеська область обійшла Львівську область, Вінницька Полтавську. Можна зробити висновок, що люди починають більше цікавитись цифровим банком та його продуктами.

З аналізу гендерної приналежності клієнтів Монобанку видно, що чоловіки є більш активними користувачами банку, ніж жінки. В 2019 році частка чоловіків складає – 60,4%, а жінок – 39,6%. 2020 рік не вніс корективів, чоловіки так і складають більшу частину клієнтів, жінок стало на 3% більше.

Отже, розвиток банківської системи тісно пов'язаний з розвитком економіки країни та розвитком фінансових взаємовідносин в цілому. Хоча цифровізації на сьогодні приділяють достатньо уваги, вона все одно супроводжується певними бар'єрами на шляху до впровадження. Незважаючи на всі переваги процесу цифровізації, можна спостерігати велику кількість проблем. Для їх вирішення в роботі запропоновано ряд заходів, які вплинуть на економічний розвиток суспільства, серед яких:

- скласти програми для фінансової освіти в школах, розробити Національну програму з фінансової грамотності населення, створити Комісію з фінансової грамотності та спеціальний Інтернет-ресурс.

- прийняти Закон «Про захист прав споживачів фінансових послуг», сформувавати Бюро з фінансового захисту споживачів.

- розробити та розповсюджувати якомога більше інформації про рекомендації щодо кібербезпеки та шахрайства в газетах, на телебаченні, через рекламу в Інтернеті, радіо тощо.

- залучати більше молоді у фахівці сфери ІТ.

- для збереження конкурентоспроможності банків потрібно провести повну цифровізацію послуг.

- використовувати штучний інтелект якомога частіше.

Отже, швидкий всесвітній розвиток «цифри» невпинно змінює аспекти, які мають вплив на цифрову економіку країни, це обумовлює актуальність вивчення цифровізації та проведення досліджень. В результаті проведеного дослідження теоретичних та практичних аспектів розвитку банківського сектору під впливом цифрової трансформації, в роботі проаналізовано особливості цифровізації банківського сектору України, виявлені бар'єри щодо комплексного її впровадження на практиці та запропоновані напрями щодо перспектив розвитку цифрової трансформації банківського сектору України.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність». Документ 2121-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 24.11.2021, підстава - 1150-IX. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» Документ 67-2018-р, чинний, поточна редакція — Редакція від 17.09.2020, підстава - 826-2020-п. від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 12.09.2021)
3. Акименко Н. В., Мамонтенко Н. С. Банківська система в умовах цифрової економіки. *Бізнесінформ*. 2021. № 5. С. 333-338.
4. Андрушків І. П., Надієвець Л. М. Діджиталізація в банківському секторі: світовий та відчизняний досвід. *Фінанси та банківська справа*. 2018. №4 (38). С. 195 -200.
5. Беззуб Р.Ю. Проблеми розвитку необанків в Україні. Розвиток банківських послуг та інновацій в цифровій економіці : матеріали наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір. і молод. вчених. Київ, 14 квітня 2019 р. – С. 57-59.
6. Благун І. І., Необанки як нова бізнес-модель фінансового посередництва. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 45. – С. 134-139.
7. Варламова М., Дем'янова Ю. Основні тенденції діджиталізації у глобальному вимірі. *Галицький економічний вісник*. 2020. №2 (63). С. 251-260.
8. Голобородько А. Ю., Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Цифрова економіка: підручник. Київ: Видавництво ДУТ , 2020. 400 с.

9. Губа М. А., Лінник А. О., Колесник Д. С. Розвиток необанків в Україні та світі. *Регіональна економіка та управління*. 2019. № 24. С. 71-74.
10. Деркач А. О., Корнеєва М. В. Абакуменко О. В. Діджиталізація банківського сектору України. *Фінансові дослідження*. 2016. №1(1). С. 69-75.
11. Еркес О. Є., Калита О. В., Гордієнко Т. М. Потенціал цифрового розвитку банків України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 28. С. 108-114.
12. Житар М. О., Зелінська В. С. Необанкінг: зарубіжний досвід та українська перспектива. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. № 2. С. 81-95.
13. Завербний А. С. Пандемія як каталізатор цифровізації банківської системи в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 2. С. 5-9.
14. Загарій В. К., Ковальчук Т. Г., Синільник В. В. Пріоритетність розвитку цифрової економіки для України. *Класичний приватний університет*. 2019. № 2 (13). С. 64-68.
15. Калічак В. Необанк: поняття, історія та перспектива розвитку в Україні. *Юридична газета*. 2021. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/neobank-ponyattya-istoriya-ta-perspektiva-rozvitku-v-ukrayini.html> (дата звернення: 12.09.2021)
16. Кльоба Л. Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. С. 2-8.
17. Кльоба Л. Г., Добош Н. М., Сорока О. П. Впровадження фінансових технологій – стратегічний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2020. №12. С. 1-10.
18. Коваленко В. В., Раданова Н. В. Цифровізація економіки та її вплив на фінансову стабільність банків. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. 2021. № 1 (28). С. 61-67.
19. Козляниченко О. М., Березан А. С. Перспективи розвитку віртуальних банків (необанків) в Україні. *Фінансові дослідження*. 2019. №2 (7).

20. Король М. М., Парлаг С. В. Вплив цифровізації на банківську діяльність в Україні. *Економічна наука*. 2020. №9. С. 99-104.

21. Краус Н. М., Краус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект – XXI*. 2018. №1. С. 211-214.

22. Онищенко Ю.І. Банківська діяльність в умовах розвитку цифрових технологій. *Вісник Одеського національного університету*. 2018. № 8. С. 160-165.

23. Радько Є. Б., Мешко Н. П. Сучасний стан інтернет-банкінгу як явища: перспективи, переваги та недоліки. *Ефективна економіка*. 2018. №12.

24. Шелудько С. А., Браткевич П. П. Вплив цифровізації на банківський бізнес в Україні. *Класичний приватний університет*. 2019. № 5 (16). С. 334-339.

25. Офіційний сайт Finance.ua. URL: <https://new.finance.ua/ua/30-rokiv-nezalezhnosti/monobank> (дата звернення: 12.09.2021)

26. Офіційний сайт Finance.ua. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/410790/peredayemo-za-proyizd-chy-mozhna-v-ukrayinskomu-transporti-obijtysya-bez-gotivky> (дата звернення: 12.09.2021)

27. Офіційний сайт Forbes Advisor. URL: <https://www.forbes.com/advisor/banking/best-online-banks/> (дата звернення: 12.09.2021)

28. Офіційний сайт Justia. URL: <https://www.justia.com/banking-finance/banking/operations/> (дата звернення: 12.09.2021)

29. Офіційний сайт Smida. URL: <https://smida.gov.ua/db/prof/21133352> (дата звернення: 12.09.2021)

30. Офіційний сайт Visa. URL: https://www.visa.com.ua/uk_UA/about-visa/newsroom/press-releases/prl-14122021.html (дата звернення: 12.09.2021)

31. Офіційний сайт Банку Власний рахунок . URL: <https://bvr.ua/> (дата звернення: 12.09.2021)

32. Офіційний сайт Вікіпедія. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/LiqPay>
(дата звернення: 12.09.2021)

33. Офіційний сайт Вікіпедія. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/EasyPay> (дата звернення: 12.09.2021)

34. Офіційний сайт Вікіпедія. URL:
[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA#:~:text=%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%20\(%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%B6%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%B9%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82,%D0%B1%D0%B5%D0%B7%20%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B9.](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA#:~:text=%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%20(%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%B6%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%B9%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82,%D0%B1%D0%B5%D0%B7%20%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B9.) (дата звернення: 12.09.2021)

35. Офіційний сайт Вікіпедія. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Visa_Inc. (дата звернення: 12.09.2021)

36. Офіційний сайт Ізібанку. URL:
https://izibank.com.ua/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=np_ser_brandl_ukraine&utm_content=izibank_uk&gclid=CjwKCAiA3L6PBhBvEiwAINIJ9KGSch1vZc_lYNU11Vnc2g6MYkkjevT7kkli5g8Fh24SvW4UW0KNRоCU9EQAvD_BwE (дата звернення: 12.09.2021)

37. Офіційний сайт Мінфін. URL:
<https://index.minfin.com.ua/banks/stat/count/> (дата звернення: 12.09.2021)

38. Офіційний сайт Монобанку - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.monobank.com.ua/> (дата звернення: 12.09.2021)

39. Офіційний сайт Монобанку. URL:
https://www.monobank.ua/cpa?utm_source=AG&utm_medium=limit&utm_campaign=27&utm_term=%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA (дата звернення: 12.09.2021)

40. Офіційний сайт Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/lhCpMMsFwCHzCMR> (дата звернення: 12.09.2021)

41. Офіційний сайт Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nbu-ta-mintsifri-spilno-pratsyuyut-nad-tsifrovizatsiyeyu-bankivskoyi-sistemi-ukrayini> (дата звернення: 12.09.2021)

42. Офіційний сайт Національний банк України. Річний звіт URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2020.pdf?v=4 (дата звернення: 12.09.2021)

43. Офіційний сайт Необанку. URL: <https://all.neobank.one/> (дата звернення: 12.09.2021)

44. Офіційний сайт О.Банку. URL: <https://obank.com.ua/uk/home> (дата звернення: 12.09.2021)

45. Офіційний сайт Паралель Медіа - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://paralel-media.com.ua/p81381.html> (дата звернення: 12.09.2021)

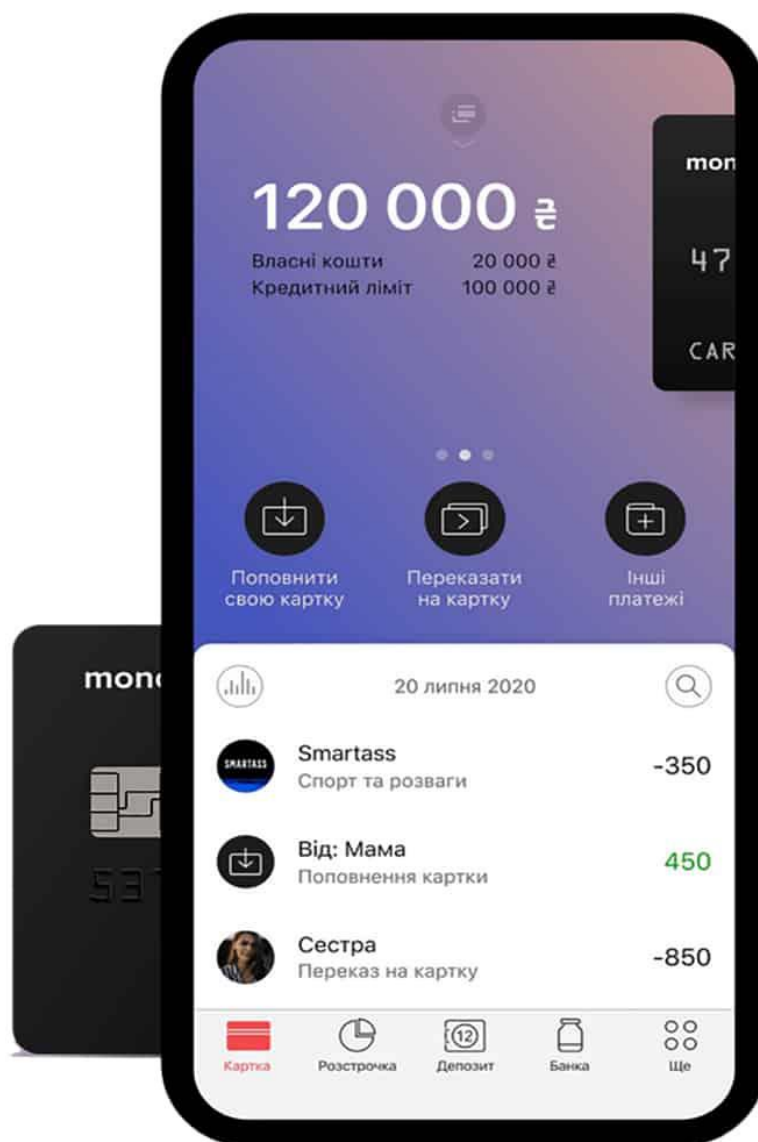
46. Офіційний сайт Спортбанку. URL: https://sportbank.com.ua/?gclid=CjwKCAiA3L6PBhBvEiwAINIJ9Fc6BViR_Y1T2lxUS1gd039zRCqzI6WkT-Up8uNhE703ojrvC-NZ4hoChwIQAvD_BwE (дата звернення: 12.09.2021)

47. Офіційний сайт Тодобанку. URL: https://todobank.ua/?gclid=CjwKCAiA3L6PBhBvEiwAINIJ9MydOXDeaeETPoAZEiteclVfclzR5VzBy0nP9b1ute9iK-SBAX9HoBoCR2kQAvD_BwE (дата звернення: 12.09.2021)

ДОДАТКИ

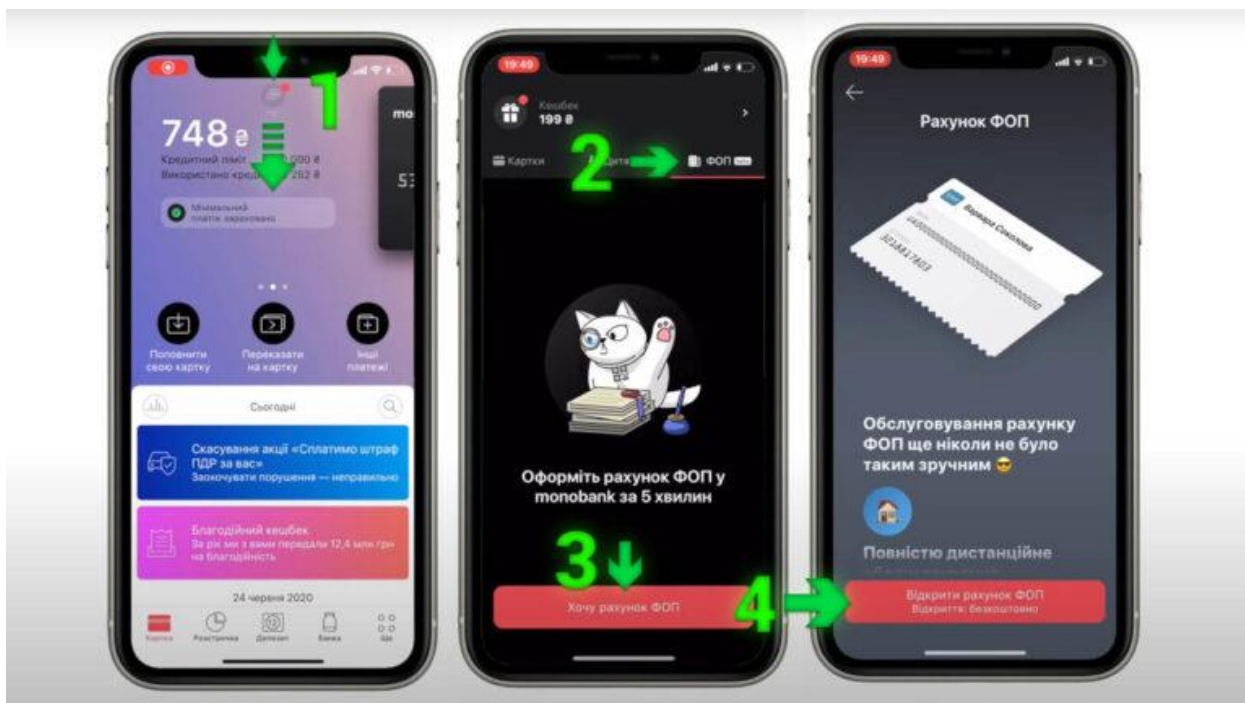
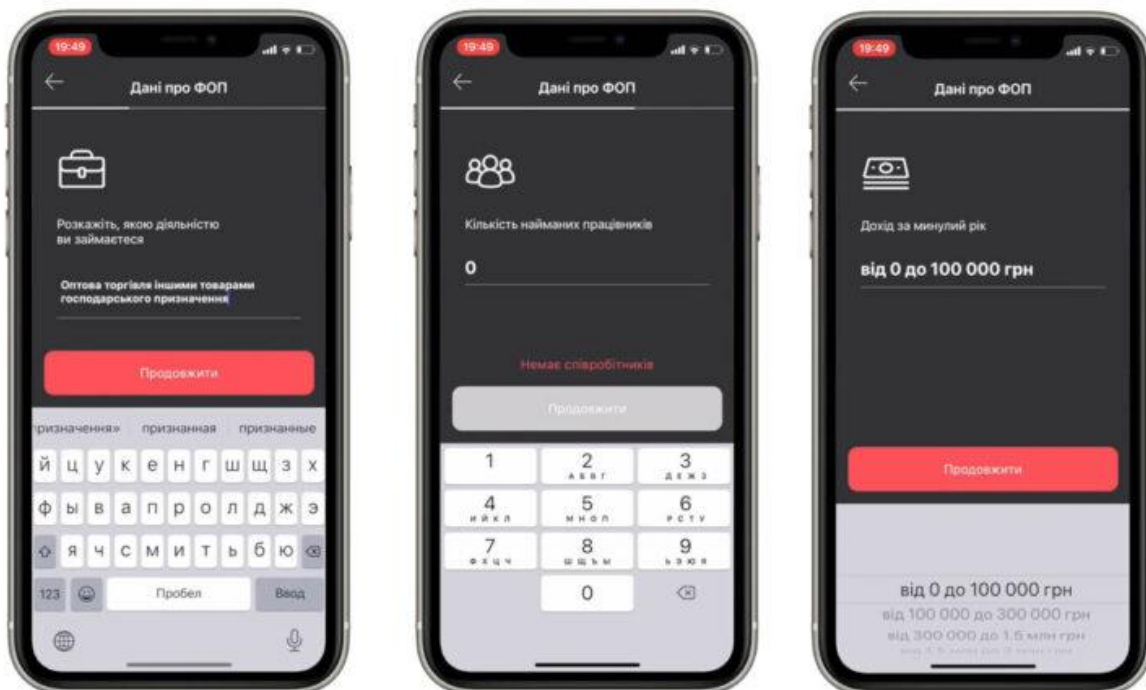
Додаток А

Мобільний додаток Монобанку

Додаток Б

Відкриття рахунку ФОП

Додаток В

Продукти Монобанк

«Чорна картка»

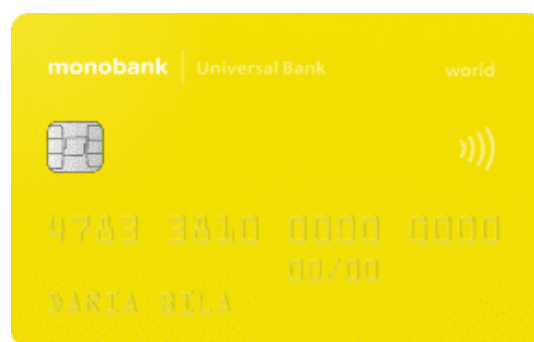
«Iron картка»

«Картка Platinum»

«Біла картка»

«Дитяча картка»

Додаток Г
Вигляд мобільного додатку «Iron картки»

